Sports gludina ceļu uz panākumiem

Vēstule no Austrālijas

strālieši cītīgi apmeklē zirgu skriešanās
stes, kas ir viņu galvenā kaislība. Laik-
tām ik numurā veltī pāris lappušu. Ie-
u un atzinību te pelna katrs labs spor-
vienalga, kādā nozarē tas startē. Kan-
ūdens polo izlases vienībā spēlē kāds
. Viņš savās nājās oficiāli skaitās no-
bēgot pār robežu. Čechs komūnistiem
āt arī atļauj šo nošaušanas prieku un
ālijā dzīvo ar pieņemtu vārdu. Viņa
s ūdens polo spēlē atklāts tikai tē. Kāds
ālietis teica: „Panākumi sportā ir viens
islabākajiem ceļiem, kā iekarot austrā-
simpatijas. Krietnam sportistam šajie-
vidū nekad netrūks iespēju sameklēt
darbu un uzticamus draugus."
ondrā, janvārī.

Alb. Priedītis

iedrijas latviešu meistarsacīkstēs šachā uz-
a P. Ozoliņš, 2.—4. dalīja A. Dindonis,
rīvainis un A. Zembachs, 5. A. Adlers.
is meistars P. Ozoliņš spēlē arī
u pilsētas Trolhetanas reprezentējošā
ā pie 1. galdiņa.
viešu izlases futbolists Eriks Vucens
Daugavieši) dzīvo Holšteinā un jau 3
loti sekmīgi aizstāv vācu vienības
Neustadt krāsas. Kad TSV. Neustadt
ar 9—1 rezultātu pieveica Kīles klubu
schenhagen, Vucens ieguva 5 vārtus,
ierindots arī apgabala sastādītajā vie-
par puskreiso uzbrucēju.
Bucbachas transitnometnes uz Kanādu
dienās aizbrauca vieglatlēti Gunarsons
oitans, bet uz Beļģiju devās bokseris
ieks.
bachas latviešu sportisti viesojās Neī-
Basketbolā neištatieši (Akerfelds, Ozo-
., Gudāns, Pētersons, Ozoliņš 2., Trei-
) uzvarēja viesus (Kociņš, Putniņš,
rs, Akmeņkalns, Dubinskis, Ludeks)
(15—11). Galda tenisā Neištate (Pē
s, Treimanis, Akerfelds, Ozols) pie-
bucbachiešus (Bluzmanis, Pukinskis,
6—0.
bākais vīrs uz ledus bija Koneckis,"
ā par SC. Riessersee — Preussen Kre-
spēli Vācijas meistarsacīkstēs ledus-
rakstā Štutgartes „Sportbericht",
u stāvoklis meistarībā pašreiz šāds:
sen Krefeld 8—2 (5 spēles), SC. Ries-
4—0 (2), VfL Bad Nauheim 4—6 (5),
Füssen 2—2 (2), EK. Kōln 0—2 (1),
Augsburg 0—6 (3).
ir latviešu pupolārākais sportists trim-
kas ir skaistākā sportiste emigrācijā?
ju sacensību par šiem jautājumiem iz-
jis laikr. „Latvju Sports" Lībekā.
i „izredzētie" Eiropas vieglatlēti, kas
piedalīsies ASV meistarsacīkstēs telpās,
Reifs (Beļģija), Slijkhūss (Hol.), Han-
(Franc.), Ālens un Bengtsons (abi Zvied-

i 17 g. v. Bobs Metjūss, Londonas
sko spēļu uzvarētājs desmitcīņā, par
lzcilajiem 1948. g. sasniegumiem iegu-
SV populārāko velti sportā — Sulivāna
.
eciālvilcieni un 100 autobusi 6. janvārī
a daudzus sporta draugus uz Vācijas
kalnu pilsētiņu Fiseni, kur atklāja
lēktuvi. Obersdorfietis Seps Veilers
a 94 m. Tas ir tālākais lēciens, kāds
reālizēts Vācijā.
drijas meistars desmitcīņā Eriks An-
s pārcēlies uz dzīvi pie saviem vecā-
Vācijā.

Minchenē, Kaulbachstr. 20, iekārtota
YMCAS UN YWCAS KAN-
INE ĀRZEMJU STUDEN-
TIEM.
ēit studenti var saņemt pusdienas un
karīnas pret ļoti mērenu pārtikas
arku nodevu. Devas cena DM 0,45.
antīne saņem papildus pārtikas de-
s no dažādām ārzemju organizāci-
m. Ēdienus izsniedz laikā no plkst.
—14 un 18—19.30. Pārējā laikā tel-
s var izmantot dažādām studentu
darbībām. Tās izīrē arī studentu
rīkojumiem. Laikraksti un grāmatas
trā laikā lietošanā. Visi eksila stu-
nti laipni ielūgti! (14)

Iepērkoties
DAUGAVAS VANAGU
GRĀMATNĪCĀ,
3a) Nürnberg 2., A/C Valka,
līdzat krāt līdzekļus trūcīgo tautiešu
aprūpei.
mēneša sākumā iznāk jauns grāmatu
katalogs. (279)

ENALGA, KURĀ AIZJŪRAS
ME JŪS STRĀDĀSIT SAVĀ
ARODĀ

ar savām techn. valodas zināšanām
rat labāk pierādīt savas spējas, ar ko
vērsies ceļš augšup.
Vācijā elektro- un radiotechniķiem dota
iegādāties spec. VĀRDNĪCU angļu-
atv.-angļu ar izrunas konētiku. Piepra-
lākās grāmatnīcās vai tieši pie izd.
PIŅA: (16) Weilburg, Neugasse 10.
as cena DM 6,—. (339)

ALFREDS KALNĀJS,
heim, Nebeniusstr. 9, piedāvā
jauniznākušās grāmatas:
kopā (I/III) 1 daļa, 60 (2 un
ls.) latv. t. dz. u. mākslas dzies-
ā 3,50
ņš I/II solo dz. (mazs met.!) ā 2,—
ziņš I/II latv. t. dz. (parastās)
ā iekārtojumā, der arī klav.
spēlei ā . . . . . 3,—
mā daž. c. notis un latv. krāj-
— markas. (16)

VIENTUĻI LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ,
ist dzīves draugus starp tautiešiem, kas
du un mīļu būtu mierā doties roku
ietī nežēlīgai dzīvei. Rakstiet 22 g. v.
un 30 g. v. Jāzepam, Schweden, Box
rlänge. Vēlamas ģīmetnes. (40)

JURIS ROZENŠTEINS
utes lūdz atsaukties radus, draugus
tamus. Adrese: (20b) Marienthal ūb.
t 104 DP ACS. (17)

LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs, DP Camp Kleinkōtz near Günzburg/D Printer: „Schwäb. Volksbl." Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/Do. Dominikus-Zimmermann-Str. 2

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 5 (229)
Sestdien, 1949. g. 15. janv.
Iznāk trīs reizes nedēļā. Izdevējs: Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa; kopas vecākais M. Čulītis. Galvenais redaktors K. Rabācs, redaktori: L. Bērziņš, M. Čulītis, B. Kīselis, A. Liepa, H. Mindenbergs, A. Smits. Adrese: Günzburg-Do.; red.: Dominikus-Zimmermannstr. 2 (tālr. 50), apg.: Marktpl. 25 (t. 84).

Kādi spēki briesmu gadījumā AIZSARGĀS EIROPU

Ećesons solās turpināt Maršala politiku

Par Maršala pēcnieku izraudzītais nākošais ASV ārlietu ministrs Dīns Ećesons ceturtdien deklarēja, ka gribot turpināt amerikāņu līdzšinējo ārpolitiku. Senāta ārpolitikas komisijā, kas apsprieda Ećesona izraudzīšanu, viņš paskaidroja, ka esot cieši apņēmies saglabāt ASV ārpolitikas kontinuitāti un stingrību, sekojot Maršala piemēram. Arī pret Padomju Savienību Ećesons gribot turpināt tādu pašu politiku kā aizejošais Maršals. Politiku, kurai seko Trumens, esot izstrādājuši divi amerikāņu ārlietu ministri, un viņš, Ećesons, esot strādājis pie abiem. Tādēļ viņš domājot, ka saprotot kaut ko no šīs politikas līnijām. „Ir gan gluži skaidrs, ka Maršalu aizstāt neviens nevar," piezīmēja Ećesons.

Ar šo pirmo savu politisko nodomu deklarāciju Dīns Ećesons devis atbildi dažādajiem ārzemju preses minējumiem, kuru centrālā problēma bija: vai amerikāņu ārpolitikā kas mainīsies un vai ASV kļūs piekāpīgākas pret Padomju Savienību.

Sagaida, ka, Ećesonam sākot darbu, izbeigšoties lielā nenoteiktība, kāda pastāvējusi par visām Atlantika pakta sarunām. Līdz šim ārlietu ministrija vienīgi ziņojusi, ka „sarunās gūti apmierinoši panākumi". Kā ziņo „Die Neue Zeitung" korespondents, tomēr joprojām esot iedīgli nopietnām domstarpībām ar Lielbritaniju. Daudzas vadītājas britu amatpersonas esot tais domās, ka galvenās pozicijas turpmākai rietumu pasaules aizsardzībai būtu Vidējie austrumi. Nīderlande un Francija, kamēr Itālijai būtu tikai otrās šķiras nozīme. Šī iemesla dēļ Anglija neesot par Itālijas iesaistīšanu paktā, vismaz tagad vēlnē. Sabiedroto flanku aizsardzējumu Vidusjūras telpā, pēc šo aprindu domām, neitralizējot arvien draudzīgākā Dienvidslavijas nostāja. Pati Itālija gan gatava stāties sarunās par paktu.

Britu rūpes par Kairas un Vidējo austrumu drošību attiecoties ne vien uz arabu un irakiešu naftas laukiem, kā to parasti pieņemot, bet Lielbritanija arī gribot aizkavēt komūnistu iejekmes nostiprināšanos Afrikā, kas tad varētu kļūt par izejas bāzi komūnistisku armiju uzbrukumiem pret rietumu pasauli, sagādājot tām arī retu minerālu un citu izejvielu avotus.

Atskaitot Itālijas jautājumu, britu un amerikāņu stratēģi par pārējām Eiropas aizsardzības metodēm esot vienisprātis. Viņi uzskatot, ka Beļģiju un Holandi var uzbrukuma gadījumā noturēt, ja vien franču un Beneluksa valstu armijas pietiekami apgādātas un apmācītas un ja citās vietās iespējams izdarīt pietiekamus „atslogošanas uzbrukumus". Tādi varētu būt Turcijas, Grieķijas un Ziemeļitālijas telpā starp Alpiem un jūrām. Svarīgi uzdevumi šajos stratēģiskajos apsvērumos esot paredzēti Eiropas armijām. Šādas domas pamatā esot dažu militāru aprindu uzskats, ka varbūtējā nākamā karā Eiropā būtu gaidāmas lielas sauszemes operācijas, kaut gan konflikta sākumā liela nozīme būtu aviācijai un flotei, uzbrūkot stratēģiskiem mērķiem ienaidnieka zemēs un atbalstot sauszemes armijas.

Džozefs Alsops „New York Herald Tribune" sleijās norāda, ka nākotnes arkai, ko ASV gribot celt, vēl trūkstot galvenā pieres akmens. Izcila nozīme šeit esot Francijai, bet kamēr frančiem ir pārliecība, ka padomju armijas, ja grib, var aizstaigāt līdz Brestai, tikām Francijā nevarot būt nekādas drošības sajūtas. Aizsardzības plānu pirmais posms esot pietiekamu spēku izveidošana Reinas līnijas aizstāvēšanai ar kādām 35 divīzijām. Vieglo apbrunojumu tām sagādātu tepat Eiropā, bet smagais brunojums nāktu no ASV. Laikam vairāk nekā puse no šīm divīzijām būtu franču spēki, kamēr pārējās pakta dalībnieces valstis lielākā mērā piedalītos citu ieroču šķiru sastādīšanā. Ja amerikāņu miera laika nomas un aizdošanas likums darbotos ātri, tad minētās divīzijas varētu būt izveidotas apmēram divos gados vai drusku ilgākā laikā.

Frančiem patlaban esot 20 divīziju armija, kas teorētiski būtu pietiekami, lai franči spētu dot savu daļu Rietumeiropas ūnijas sauszemes spēkiem. Saskaņā ar šo spēku komandiera franču ģenerāla de Latra de Tasiņi lēmumu, franču armiju apmāca nevis parastajām metodēm, novietojot karaspēka dalas pilsētās, bet apmācības notiek galvenokārt laukos un, cik vien tālu iespējams, kaujas apstākļos. Amerikāņu novērotāji domājot, ka šie franču spēki esot teicami, atskaitot vienu punktu— tie vēl jāapbruno.

(Beigas 5. lpp.)

Pāvests iestājas par DP un lūdz palielināt ASV ielaižamo skaitu

Pāvests Pijs XII piesūtījis amerikāņu katoļu baznīcas vadībai rakstu, kurā lūdz iestāties par pārvietoto personu ielaišanu Savienotajās Valstīs. Pāvests lūdzis baznīcas autoritātes rūpēties, lai DP skaitu, kuriem tiesības iebraukt ASV, palielinātu. AP ziņo, ka senātors Mekgrāss savā iesniegumā kongresam ieteic 200.000 DP vietā ielaist 400.000, pie kam jāatceļ ierobežojums, ka 30 proc. iebraucēju jānodarbojas ar lauksaimniecību un 40 proc. jānāk no tām valstīm, kas anektētas. Pēc senātora domām, kongresam jāmīkstina noteikumi, ka ieceļotājiem jābūt darba līgumam. Bez tam atļauja iebraukt ASV jāattiecina arī uz tiem DP, kas nedzīvo nometnēs un jāsedz viņu transporta izdevumi no Nujorkas zemes iekšienē. BBC

Vai Eizenhauers būs ASV vēstnieks Maskavā

Pēc Bedela Smisa demisijas prezidents Trumens vēl nav izšķīries, ko sūtīt viņa vietā uz Maskavu. Informētas aprindas Vašingtonā izsakās, ka jaunais ASV vēstnieks Padomju Savienībā varētu būt vai nu Eizenhauers, vai augstākais tiesas loceklis Vinsons. Kādu laiku runāja, ka atkāpties paredzējis arī ASV aizsardzības ministrs Forestals. Pats Forestals turpretim izteicies, ka viņš paliks savā līdzšinējā postenī, ja to vēlēsies prezidents Trumens.

Pēc ilgāka ceļojuma pa Ķīnu un Eiropu Savienotajās Valstīs šinis dienās atgriezās ERP pilnvarnieks Hofmans. Kādā sanāksmē Nujorkā viņš izteicās: „Es esmu atgriezies ar pārliecību, ka politbirojs dara visu iespējamo, lai iegūtu varu pasaulē. To viņš cer panākt ar tautas demokratiju palīdzību."

Sensācionāla prāva pret Kremļa diktātoriskām metodēm

400 ŽURNĀLISTU NOKLAUSĀS KRAVČENKO PASKAIDROJUMUS PRESES KONFRENCĒ

Parīzē 24. janvārī sāksies sensācionāla prāva pret komūnistu nedēļas laikrakstu „Les Lettres Francaises". Sūdzētājs ir pazīstamās grāmatas „Es izvēlējos brīvību" autors Viktors Kravčenko, kas savā laikā vadīja lielu uzņēmumu Padomju Savienībā un 1943. gadā kā iepirkšanas komisijas loceklis tika nosūtīts uz Savienotajām Valstīm. Te Kravčenko nolēma saraut visas attieksmes ar komūnistisko režīmu un Krievijā vairs neatgriezties. Vēlāk viņš publicēja savu pazīstamo grāmatu, kas tagad tulkota 20 valodās.

Franču komūnistu nedēļas laikraksts apgalvoja, ka Kravčenko ir „garīgi slims un neintelligents", lai varētu uzrakstīt minēto grāmatu. Bez tam viņš esot arī amerikāņu aģents un saņēmis lielas naudas summas, lai kaitētu Padomju Savienības prestižam. Kravčenko iesūdzēja laikrakstu tiesā par neslavas celšanu un melu ziņu izplatīšanu. „Les Lettres Francaises" redakcija bija pārliecināta, ka viņš nevarēs ierasties Parīzē, lai uzturētu sūdzību, jo līdz ASV pavalstniecības iegūšanai Kravčenko vēl trūkst dažu mēnešu. Bet komūnisti soreiz vīlās. Viņš iemaksāja arī tiesas izdevumiem 1.8 miljonus franku.

Parīzē Kravčenko ieradās pagājušā sestdienā. Viņa uzturēšanās vieta tikai retajam zināma, jo Kravčenko baidās no čekas aģentu uzbrukumiem. ASV jau četras reizes pret viņu izdarīts atentāts, pie kam trīs reizes notikušas ielaušanās. Otrdien Kravčenko deva interviju Parīzes un ārzemju preses pārstāvjiem. AFP šo preses konferenci apzīmē par vienu no vissensācionālākajām, kādas notikušas pēdējos gados Francijas galvaspilsētā. Lielā zālē, ko ļoti rūpīgi apsargāja policija, sapulcējās vairāk nekā 400 žurnālistu, preses fotografu un kino operatoru. Policijas trauksmes vienības atradās arī blakus ielās, bet uz podiuma katrā pusē Kravčenko novietojās divi miesas sargi.

Pretēji „Les Lettres Francaises" apgalvojumiem, viņš atstāja intelligenta cilvēka iespaidu. Kravčenko runāja angliski ar jūtamu slavu akcentu. Bieži viņš bija spiests izlīdzēties ar krievu valodu, kad pietrūka vārdu. „Savā dzimtenē, ko es vienmēr mīlu," teica Kravčenko, „gadiem ilgi es biju liecinieks Kremļa diktātoru netaisnībām. Padomju Savienību viņi sauc par sociālismā valsti, lai gan no sociālisma tur nav ne krioatas. Savā grāmatā es pūlējos attēlot tikai patiesību, lai atvērtu pasaulei acis par Maskavas metodēm. „Les Lettres Francaises" mani nosauca par amerikāņu aģentu. Tiesai es pierādīšu, cik esmu saņēmis par grāmatu un kā nodrošinu savu eksistenci." Tālāk Kravčenko paskaidroja, ka viņš nodos tiesai gan oficiālus padomju dokumentus, gan to cilvēku liecības, kas izbēguši no „padomju elles". Tie pierādīšot Kremļa rīcību, ko mēģina dizsegt ar propagandu un meliem. „Es esmu pārliecīgs, ka prāva notiks Parīzē un nevis Maskavā vai Prāgā," teica Kravčenko, „jo te valda brīvība un likumi."

Konferences laikā vairāki komūnistu žurnālisti ar ākšķiem jautājumiem mēģināja iedzīt Kravčenko strupceļā. „Kāpēc jūs esat izvēlējušies šo ceļu," sminēdams jautāja viņš, „bet nemēģināt apstrīdēt manas grāmatas argumentus? Šādai rīcībai jums laikam trūkst drosmes?" Prāvas ilgs vairākas dienas, un franču atklātībā tā radījusi lielu ievērību. Uz 24. janvāri prāvu atlika pēc „Les Lettres Francaises" advokāta lūguma, jo no Padomju Savienības gaidot svarīgus lieciniekus. AFP, AP

Čechoslovakijā eksāminēs tiesnešus un advokātus

Čechoslovakijas tieslietu ministrija izdevusi rīkojumu, ka visiem advokātiem, tiesnešiem un notāriem jānoliek eksāmeni marksismā un ļeņinismā. Kas tos neizturēs, tam atņems prakses tiesības. Dienvidslavijas komūnistu partijas oficiozs „Borba" uzsācis kampaņu pret tautas demokratiju propagandu. Nesen publicētajā rakstā mēģināts pierādīt, ka poļu komūnisti vīlto statistikas datus par preču dārdzību un strādnieku izpelņu, lai noslēptu Polijas grūtos saimnieciskos apstākļus. Polu sūtniecība savā namā Belgrādē ierīkojusi pat īpašu skatlogu, kur izlikti diagrammas, lai pierādītu, cik zems dienvidslavu strādnieku dzīves standarts, salīdzinot ar poļu. Bet šīs diagrammas, pēc „Borbas" apgalvojumiem, neatbilstoi patiesībai. AB

30 amerikāņu karakuģi Gibraltārā

ADMIRĀĻA KONNELIJA ZIMĪGS APCIEMOJUMS

Trešdien pēcpusdienā Gibraltāras ostā iebrauca amerikāņu kreiseris „Albany", „Providence" un „Little Rock", kurus pavadīja 6 iznīcinātāji. Līdz sestdienai tur sagaida pavisam 30 amerikāņu karakuģu, kuru vidū atradīsies arī lidmašīnu bazes kuģis „Roosevelt", „Midway" un „Philippines". Amerikāņu flotes virspavēlnieks Austrumatlantikā un Vidusjūrā admirālis Konnelijs ar smago kreiseri „Columbus" ieradīsies oficiālā apmeklējumā Istambulā. Tur viņam pievienosies vēl pieci citi kara kuģi. Apmeklējums Turcijā ilgs līdz 4. februārim. Kopš iecelšanas 1946. gadā tā bus admirāļa Konnelija pirmā vizīte Istambulā, no kurienes dažu dienu apmeklējumam viņš paredzējis doties arī uz Ankaru. ASV aizsardzības ministrs Forestals izteicies, ka amerikāņiem vajadzētu nosūtīt militārās misijas uz visām tām valstīm, kur vien eksistē ASV intereses.

Briselē ieradies Lielbritanijas aizsardzības ministrs Aleksanders, lai piedalītos apspriedēs, kurās bus pārstāvēts Francijas kara ministrs un Beneluksa valstu militārie pārstāvji. Šo apspriežu priekšvakarā Beļģijas aizsardzības ministrs izteicās, ka beļģu valdība gatava uznemties visus tos pienākumus, kādus tai uzliek Rietumeiropas ūnija. BBC, Brm

Drudžaina diplomātu aktivitāte Skandinavijā

Zviedrijas ārlietu ministrija steidzami uzaicinājusi savu sūtni no Maskavas, Parizes, Londonas un Vašingtonas ierasties uz svarīgām apspriedēm Stokholmā. Labi informētas aprindas sakās zināms, ka šis aicinājums, nozīmē to, ka Zviedrija vēlas pasteidzināt izšķiršanos par Skandināvijas paktu. Stokholma esot mēģinājusi pārliecināt Dāniju un Norvēģiju nepievienoties Atlantika paktam, agresijas gadījumā paļaujoties militāru atbalstu. BBC ziņo, ka arī Dānijas un Norvēģijas diplomātiskie pārstāvji Maskavā, Parizē, Londonā un Vašingtonā izsaukti uz apspriedēm Kopenhāgenā un Oslo.

Ja visu trīju Skandināvijas valstu vidū neizdotos panākt kādu kompromisa atrisinājumu un Norvēģija ar Dāniju tomēr nolemtu pēc Zviedrijas Atlantika paktam pievienoties, tad tas nozīmētu, ka šo valstu ārpolitikas ceļi turpmāk šķiras, un tādā gadījumā arī būtu aizkavēta kaut kādas ziemeļu alianses izveidošana.

Šī slepenā apspriede gan bija par pamatu veselam baumu vilnim. To veicināja ārkārtīgā noslēpumainība, ar kādu konferenci sagatavoja. Pat tās viesnīcas personāls, kurā sabraukušie ministri apmētās, nezināja, kas šie viesi ir. Tikai sarunu otrajā dienā atklātība uzzināja, kas Karlštatē notiek. Karlštates konferences dēl Kopenhāgenā cirkulēja valodas, ka lielvalstu starpā jau izcēlies karš, pēc citas versijas karš esot gaidāms kuru katru brīdi, runāja arī, ka kara draudu dēl pārtraukšot prāmju satiksmi starp Kopenhāgenu un Malmi un ka Zviedrijas-Norvēģijas robeža jau esot slēgta. BBC, FP

Padomju joslas raidītājs 1000 vīrus pārvērš par armijas korpusu

un netraucē angļus ēst Izraēlas apelsīnus

Ceturtdienas pēcpusdienā Rodosas salā sākās žīdu-ēģiptiešu pamiera apspriedes, kurām ar uzmanību seko arī Londona un Vašingtona. Izraēlas delegācijā ietilpst septiņas personas. No Telavivas tās atveda Dr. Banša speciāli sūtītajā amerikāņu lidmašīnā. Apspriedes vada UN starpnieks Dr. Banšs. Tās atklājot, viņš aicināja ieinteresētās valstis atturēties no visa, kas sarunas varētu traucēt. Izraēlas ministru prezidents Ben Gurions izteicās, ka jau tuvākajā nākotnē gaidāmas apspriedes par pamieru ar divām citām arabu valstīm. Informētas aprindas domā, ka viena no šīm valstīm ir Libanona.

Pēdējo dienu saspīlējums, kas sekoja britu karaspēka iebraukšanai Akabā un 5 lidmašīnu notriekšanai, tagad mazliet mazinājies, lai gan Londonā vēl joprojām valda zināma vilšanās par Vašingtonas pārāk lielo atturību pret žīdiem. Kāds britu ārlietu ministrijas pārstāvis izteicās: Lielbritānija ar nožēlošanu konstatē, ka Savienotās Valstis neiestājas pilnam, lai Izraēla respektētu Drošības padomes lēmumu. Amerikāņu tautas lielākā daļa, paskaidroja tālāk ārlietu ministrijas pārstāvis, domā, ka Londona Palestīnā nostājusies „aklā opozicijā pret žīdiem un atbalsta arabus". Šādas domas esot pilnīgi maldīgas. Lielbritanijai rūp vienīgi drošība un stabilitāte Tuvajos austrumos.

Drošības padomē Izraēlas pārstāvis atkārtoti apsūdzējis Lielbritaniju, ka tā piegādājusi arabiem ieročus. Šos apgalvojumus Londona katēgoriski noraida, piezīmējot, ka žīdi 90 proc. ieroču un munīcijas saņēmuši no Austrumeiropas galvenokārt no Čechoslovakijas. Ceturtdien Lielbritanijas vēstnieku sēru Oliveru Frenku pieņēma prezidents Trumens. Lai gan nekāds oficiāls paskaidrojums par šo audienci nav publicēts, politiskās aprindās Vašingtonā domā, ka Frenks iepazīstināja prezidentu ar Lielbritanijas viedokli Palestīnas jautājumā. Otrā dienā Lielbritanijas vēstnieks apmeklēja arī Savienoto Valstu ārlietu viceministru Lovetu.

Neapmierinātība par stāvokļa attīstību Tuvajos austrumos valda arī britu opozicijā. Konservātīvo vicepriekšsēdis un agrākais ārlietu ministrs Īdens kādā sapulcē Londonā izteicās, ka valdības politika Palestīnā nav bijusi pietiekami tālredzīga un mērķtieciga. Piecu britu lidmašīnu izlūku lidojums virs Ēģiptes, pēc Īdena domām, bijis nevajadzīgs un bīstams. Lielbritanijai arī Palestīnas jautājumā cieši jāsadarbojas ar ASV. Lai izkliedētu bažas, ka konflikts Tuvajos austrumos varētu radīt kādas nesaskaņas Londonas un Vašingtonas vidū, Lovets iepriekšējā dienā preses konferencē paskaidroja, ka tas nekādā gadījumā nevar kaitēt amerikāņu un angļu tradicionālajai draudzībai.

Zīmīgi, ka tieši Rodosas apspriežu sākšanas dienā Londonas neatkarīgais „Times" publicējis interviju ar Izraēlas valsts prezidentu Dr. Vaicmanu. Viņš lūdz Lielbritāniju izmantot savu stāvokli Tuvajos un Vidējos austrumos, lai beidzot tur varētu radīt stabilitāti un mieru. Tālāk Dr. Vaicmans katēgoriski noraida apgalvojumus, ka aiz Izraēlas stāvētu Padomju Savienība. Žīdu armija neesot neviena padomju pilsoņa. Bet Izraēla gan neatteikšoties no Negebas tuksneša, kur paredzēti plaši apūdenošanas darbi, lai radītu eksistences iespējas jaunieceļotājiem. Interesanti, ka arī Izraēlas ministru prezidents Ben Gurions Negebas atstāšanu katēgoriski noraidīja. Tas nozīmē, ka žīdi jau Rodosas apspriežu sākumā vēlas sagatavot pasaules sabiedrisko domu savām teritorialajām prasībām Palestīnā.

Tagad oficiāli paziņots, ka Akabā ieradies viens britu bataljons 1000 vīru sastāvā. Kāds krievu jo raidītājs apgalvoja, ka Lielbritānija uz turieni nosūtījusi veselu armijas korpusu. Lai gan saspīlējums angļu un žīdu vidū vēl nav izlīdzināts, tomēr netraucē tirdzniecīskus darījumus. Britu ostās šinīs dienās pienāca vairāk kuģi ar Palestīnas apelsīniem un citroniem. BBC, AZ, Sk

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 5. (229) 1949. g. 15. janvārī

Ar autora parakstu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

KAS DARĀMS MORĀLO SPĒKU STIPRINĀŠANAI

Rakstā „Autoritātes mijkrēslis" (Latvijas 4. num.) norādīju uz pazīmēm, kas liecina par bīstamu morālo un ētisko principu saškobīšanos un minēju bēdīgus gadījumus ar mūsu cilvēkiem citās zemēs. Bet jāpasaka arī, ka gluži tāpat kā šajos gadījumos, kur trūkusi absolūti nepieciešamā un veselā sabiedriskā organismā pašsaprotamā un dabīgā asā reakcija uz nepieļaujamām parādībām, visus šos gadus gan lielākā, gan mazākā mērā, tikai ar nenozīmīgiem izņēmumiem, nometņu dzīvē diendienā turpinājies un norisinājies tas pats process. Kaut gan nometņu apstākļos, pēc tās ikviena personīgās pasaules sabrukuma, kas katram bēglim dzimteni atstājot bija jāpārdzīvo, bija div- un trīskārt nepieciešamāks viss, kas varēja vērsties pret morālo un ētisko vērtību skrambāšanu un graušanu, kas varēja sargāt, glabāt un sistemātiskā piepūlē atjaunot apdraudētās morāles, ētikas un sirdsapziņas autoritātes, tam tomēr trimdā netika veltīta nekāda ievērība. Šeit nav jāmin piemēri, jo ikviens, kam godīga griba redzēt un atzīt, tos atradīs simtiem. Pa daļai gļēvums, civilās drosmes trūkums, ērtība, pa daļai paviršība, stingru tradīciju retums, no austrumiem iefiltrētā „gan jau" un „ne mana cūka, ne mana druva" filozofija, — tas viss novedis pie tā, ka daudzās vietās gadiem ilgi toni devuši nevis labākie elementi, bet apšaubāmie, no kuru uzkundzēšanās, kā no lielākajām briesmām, kādas vispār var apdraudēt demokratisko sabiedrību, brīdina amerikāņu rakstniece Perla Baka.

Baka pareizi pasvītro, ka p a m a t a k o n f l i k t s demokratiskā sabiedrībā nenoris vis starp dažādām partijām, reliģijām vai uzskatiem, bet gan starp l a u n o un l a b o. Tamdēļ atbildība par visu, kas kādā sabiedrībā notiek, prasāma no tiem, kuŗus uzlūkojam par labiem ļaudīm, kuru p a v i r š ī b u cīņā ar launumiem par katru cenu jācenšas i z s k a u s t. Perla Baka aicina cīnīties ar šo paviršību, kuŗas pamatos visbiežāk ir cilvēku tieksme „gribēt savu mieru", būt patīkamā un ērtā līdzsvarā ar apkārtni, kaut arī pēdējā būtu apsaubāmu tieksmju piesātināta.

Redzot, ka šī cīņa ar launo nenotiek, redzot, ka amorālajos darbos, ētisko principu apiešanā un dažādās izlaidībās dažkārt piedalās pat vadītājas personas, vērojot, ka jebkurā cīņas mēģinājumā pret šiem destruktivajiem spēkiem allaž cieš nevis launais, bet gan tas, kas uzdrošinās pret tiem uzstāties, sagrūst ne vien ētisko, morālo un sirdsapziņas principu autoritāte, bet iznīcināta top arī visu iestāžu, noteikumu un likumu autoritāte. Un ne vien vecākā paaudzē, bet vēl daudz lielākā un postošākā mērā jaunatnē.

Taisni šai kopsakarībā ir jārunā arī par kādu citu krizi, kam var būt visbriesmīgākās sekas mūsu trimdas tautas nākotnē, jo tā noārda vienu no stiprākajiem dvēseles cietokšņiem, kur nestundā, kādu mums vēl daudz priekšā, patverties. Es domāju mūsu b a z n ī c a s k r i z i, tos uzticības atplūdus, kādus uzrāda mūsu reliģiskā dzīve. Lai tos saskatītu, pietiek kaut vai atcerēties pirmo svešniecības gadu un to salīdzināt ar tagadni. Slāpes pēc reliģijas izlīdzinājuma, uzticība baznīcas autoritātei iezīmēja jo spilgti šo pirmo periodu, kad trimdas dievkalpojumi uzrādīja sen neredzētu pieplūdumu, no kā maz kas palicis tagad. Kamdēļ? Ne jau tikai tamdēļ, ka rimies sāpju pirmais asums. Ar šādu izskaidrojumu samierināties var tikai paviršība, nevēlēšanās vai baidīšanās atklāt īstos cēloņus. Jo pēdējie meklējami t u r p a t, kur redzējām izaugam autoritātes bojā eju morālo, ētisko un vadītāju personu priekšā.

Cik daudz mums bijis mācītāju, kas uzņēmušies patiesi a k t ī v u cīņu pret visapkārt vērojamo launo? Vai daudz būs tādu draudžu ganu, kas izmantojuši savu augstā amata autoritāti un cieņu, lai p i e s p i e s t u ievērot morālos un ētiskos principus, lai uzstātos pret tām demoralizētājām parādībām, ar kurām tik pārbagāta daudzu nometņu dzīve? Ko līdz bībeles citāti svētdienas spredīķī, ko dod svētdienas skolas ar dziesmu pantiņiem bērniem, ja nometnes piespiestajā šaurībā, kur arī mācītājs kluvis par ikdienas cilvēku, ir jāredz un jāsajūt, ka pat mācītājs savā personīgajā dzīvē labprātīgi nokāpj no tā autoritātes pjedestala, kādu mēs tam labprāt uzticētu un kādu tam p a š a m arī obligāti jāuztur, ja negribam laut zust reliģijas un baznīcas autoritātei? Vai var kādu pārliecināt — un tieši vērīgo, iespaidus uzņēmīgo jaunatni, par visu apskaidrojošo savā tuvākā milestību, ja ikdienas piemēri rāda negausību, intrigas un bieži vien vēl daudz ko citu, kas, dien dienā krājoties, kā ar zirnekļa tīklu aizvelk morāli, ētiskos ideālus, sirdsapziņu?

Un tas tai pašā laikā, kur vēl d a u d z i gluži labi apzinās, ka glābt mūs var tikai v e s e l i g a t a u t a s m o r ā l ā s t ā j a!

Uz to ved tikai viens vienīgs ceļš, un tas iet no šīs apziņas pie d a r b i e m, pie nemitīgas cīņas par šīm lielajām vērtībām, pie tam v i s u r un v i e n m ē r. Bet visvairāk un vispārprieksā mūsu i k d i e n a s d z ī v ē.

Ja to negribam saprast un tam sekot, tad nekādu morāles, ētikas, reliģijas, Ukuma un vadītāju iestādījumu autoritāti neatjaunosim un mūsu nākotnei bīstamais autoritātes mijkrēslis neizbeigsies.

J. Vagners

„Šī ir miss Aina no Latvijas"

Vecmāmiņa aizbrauc uz Kanādu

„Pamazām atgūstu ticību, ka darbs tomēr cilvēku dara vērtīgu. Vācijā sāku par to šaubīties," raksta kāda tautiete, kas pagājušās vasaras sākumā devās uz Kanādu par māikalpotāju. Tas ir vesels stāsts par atgūtu dzīves jēgu. Bet šim stāstam ir arī turpinājums, un tas var interesēt katru.

Nevarētu teikt, ka Aina — sauksim viņu tā — būtu sākumā laimīga. Tās ir parastās kalnones dienas gaitas. Darbs nekādā ziņā nav vieglais. Bet gan pieradīs, tā sevi mierina Aina, un tad būs labi. Ar pilsētu, kur jāstrādā, Aina apmierināta. Tas ir provinces centrs kaut kur Kanādas prēriju apgabalos. Launu vārdu nevar teikt arī par kungiem, kam jākalpo. Tiem ir pašiem sava māja, dārziņš un lielāks noguldījums bankā. Vini var atļauties pat 3 kalpones. Pats kungs, kas jau pāri 70, bet arvien vēl stalts, visu dienu strādā birojā un pēc tam kopj dārzu. Kādreiz vinam bijis liels vārds provinces valdībā. Tam ir arī loti draudzīgas attieksmes ar tagadējo provinces gubernātoru, kuŗa meita dzīvo viņa mājā. Tāpat laipna ir kundze un pārējie ģimenes locekļi.

Aina tomēr jūtas vientula. Cik viegli gan būtu strādāt un dzīvot, ja zinātu, ka svētdienā būsi kopā ar saviem tautiešiem un varēsi parunāties latviski! Kādā nometnē Vācijā dzīvo Ainas svaine ar savu māti. Pēdējā drīz svinēs 71. dzimumdienu. Tām viņa gribētu palīdzēt ne tikai ar pārtikas sainīšiem, bet arī tikt uz Kanādu. Taču turienes likumi nu ir tādi, ka var izsaukt tikai asinsradiniekus. Ainai netrūkst izdevības pastāstīt darba devējiem gan par sevi, gan tuviniekiem Vācijā un piederīgiem dzimtenē, gan par Latviju. Viņas istabiņā viss atrādina Latviju. Galdiņš ar latviski izrakstītu segu, uz tā tautiskā lelle, dažas grāmatas par Latviju, virs galda pie sienas tautisks šķīvis. Katrs priekšmets ierosina jautājumu ikvienam sveštautietim. Visas atbildes ved uz Latviju. Sarunas ierosina arī ēdieni un cepumi, kādus Kanādā negatavo, bet ko šad tad atļaujas pasniegt Aina. Tie kanādiešiem loti garšo. Reiz izceptas ķimenmaizītes. Visi slavējuši. Tā pavisam prozaiskā veidā kopā ar maizīšu cepēju latvieti pieminēta arī Latvija. Vai brīnums, ja Ainu kungs un kundze arvien vairāk sāk uzskatīt par ģimenes locekli, jo latviete ir sirsnīga, saticīga un darba nebaidās.

Ainai ir arī daila balss. Ar savu dziedāšanu tā izpelnās ievērību jau mājas dievkalpojumos, kas notiek katru dienu. Tās balss izceļas arī anglikāņu baznīcā, kur viņu aizveduši kungs ar kundzi. Pēc baznīcas viņu ar visiem iepazistina. „Šī ir miss Aina no Latvijas!" Viņu uzaicina dziedāt anglikāņu baznīcas korī. Kādā vēstulē Aina raksta, ka viņa dažreiz jūtoties tiešām kā māsās. Tāpēc kungiem nav noslēpums, ka tuvojas viņas svaines mātes dzimumdiena. Un kungi pēdējai uz Vāciju aizsūta lielu pārtikas saini. Veco cilvēku tas aizkustina un ar kādas angļu valodas pratējas palīdzību tā aizraksta pateicības vēstuli. Tās saturs Kanādas kungiem loti patīk. Vēstuli noliek ēdamistabā uz galda un dod to lasīt citiem, kas vien atnāk ciemos. Kundze, sevišķi vecā kundze, sāk interesēties arī par pārējiem latviešiem Vācijā. Drīz vien citu saini saņem kāds latviešu invalīds, kas veseļojas slimnīcā. Tuvojoties 18. novembrim, kundze uzaicina turienes latviešus pie sevis. Uz svētkiem viņa aicina arī citus latviešus no tuvākām pilsētām, liekot sagatavot istabas.

Kādu dienu mājas kundze saka, lai miss Aina 15 minūtēs ir gatava, braukšot uz pilsētas imigrācijas iestādi. Nobrauc tur, bet ierēdni negrib ne dzirdēt, jo varot izsaukt tikai asinsradiniekus, kādi nav Ainas svaine un viņas māte. Tad kundze iznem kunga vizītkarti. „Ja būs kāds cits likums, lūdzu pazinot manam vīram!" Nu, to vajadzēja redzēt! Ja nu tā, ja kungs garantē, tad vini darīs visu — special case. Kundze un kungs aizdod naudu un galvo, ka svaine un vecā māte neapgrūtinās valdību, nodrošinot viņām arī darbu. Ārā mašīnā kundze un kalpone apraudas. Dažas naktis pēc tam Ainai nenāk miegs, viņa gul valējām acīm un domā.

„Par ko tas viss?" jautā Aina un pati atbild: „Laikam tomēr tikai par manu darbu. Kad es pirmā laikā vienā dienā izmazgāju 14 vilnas segas, manas rokas kādu nedēļu bija kā izlauztas. Cits to nebūtu darījis, tas ir tīrītavas darbs, tomēr visi šie gadījumi ir krituši svaru kausā. Tagad redzu, ka šis kauss tukšojies pašas labā."

A. S.

Skaistā ceļojumā nopelnītas 80 angļu mārciņas

Priekš 2 mēnešiem Kīlē ieradās kāds grieķu kapteinis, kam uz Piresu bija jāpārved no vāciešiem reparācijās saņemtais kuģis „Neptun". Kuģa apkalpē pieteicās arī 6 latvieši, kas pag. vasarā beidza Flensburgas DP jūrskolu. Tagad jūrnieki no Grieķijas atgriezušies. Par savu ceļojumu viņi stāsta: „Vispirms kapteinis kuģi pārdēvēja grieķiski, nosaucot par Jones Nomikos. Brauciens apkārt Vidusjūrai bija brīnišķīgs. Īsu laicinu uzturējāmies Kasablankā, tad Haifā, Aleksandretā un beidzot gala ostā — Piresā, pie Atēnām. Divos mēnešos nopelnījām 80 angļu mārciņas. Uz kuģa ik pusdienās saņēmām svaigu gaļu. Jau Antverpenē šim nolūkam uzņēma tītarus, vistas un pāris aunu."

Raibākie pieredzējumi atgadījušies Turcijā. No Aleksandretas uz Piresu veduši 3000 kazas. Tās kuģa klājā radījušas neparastu knadu. Piresā daudz esot apavu veikalu un krodziņu. Pēdējos nav uzkožamo. Kad gribi dzert viskiju, „uzkodam" jādzer vīns . . .

Daži no atbraucējiem stājušies darbā uz Panamas kuģa Rosa un driz šķērsos Atlantijas okeanu.

O. A.

Ziemsvētki Sarkanajā jūrā un Jaunais gads Indijas okeanā

VĒSTULE LATVIJAI NO CEILONAS OSTAS KOLOMBO PAR DP BRAUCIENU UZ AUSTRĀLIJU

Bez krekļiem, kaklsaitēm un zeķēm, ar saules brillēm uz deguna un saulē apsvilinātām mugurām sagaidījām Ziemsvētkus Sarkanajā jūrā. Staltais holandiešu pasažieru kuģis „Volendam", kas kļuvis arī bijušo dīpīšu viesnīca, dejas zāle, pludmale un spēļu klubs, kā kamene rūcot šķel zilos viļņus, kuŗos atspoguļojas sarkanas klintis, iznirst delfīnu spīdīgās muguras un pazib lidojošo zivju bezdelīgām līdzīgās spuras.

Tikai kalendārs rāda, ka šovakar ir 24. decembris, kaut kur ir sniega kupenas, pirāgi, eglīte, svecīšu liesmas. Mums no tā visa tika gan eglīte, elektriskās svecītes un varenas vakariņas sutīgā zālē, bet ne svētku sajūta. To iegūt centās latvieši, sanākot kopā noklausīties holandiešu mācītāju vācu valodā teiktas svētku uzrunas un nodziedot kopīgā meldijā, tak saviem vārdiem „Klusa nakts . . ." Domās nākamie austrālieši kavējās citur, to liecināja arī tautību pārstāvju uzrunas.

Kuģa ierasto kārtību pašos Ziemsvētkos pārtrauca pastiprināta dešošana un divi kausi alus, stiprs Holandes eksportalus, ko varēja nopirkt par daļu no izsniegtās naudas. Cik ilgi sēdēsi karstumā pie galda, karstumā, kas nav vis radies no svētku karašu krāsns, bet pašas saules!? Baltieši paskandināja tautas dziesmas, sasmaidījās un steidzās zem vēsajām jūras ūdens dušām. Tās cik necik atveldzē iztvikušo kermeni, kas nu jau iebaudījis bagātas devas un pirmos apelsīnus, tāpat izjutis, cik nelāgs vēderam ir destilēts ūdens, ko kuģis uzņēma Adenā.

Indijas okeans mūs sagaidīja ar rāmumu kā Gandija miera mācība. Laikam braucam loti ātri, jo bulkstenis rādītājs vai ik dienas jāvirza pa pusstundai uz priekšu. Vāļājiem rēķinātājiem jāu sajucis laiks — nezinām vairs, cik ir pulkstenis Vācijā. Tāpēc Jaunais gads mūsu kuģi apciemos vairākas stundas ātrāk. Īpaša programma pasažieriem nav gatavota. Neliesim arī laimes, jo beidzies laiks, kad laimes jālej — nu būs jāsāk tā kalt.

Pirmos laimes kalēju soļus stiprinām angļu valodas stundās, bet karstumā daudz kas izsvīst, arī jauniemācītie vārdi un izteicieni. Vēl gan sīksti mūsos turas pirkšanas un mainīšanas gars, ko izjutām Port Saidā un Adenā. Pirmajā svārki un bikses kļuva par rokas somām un apelsīniem, bet Adenā — par cigaretēm. Ar tām Adenas tirgotāju laivas piekrautas pārpilnam.

Pašlaik lēni aizsoļo vecais gads. No jūras izkāps jaunais. Mēs viņu sagaidot svīstam, nekā nedaridami. Kā būs, kad būs jāsāk strādāt? To domājot, klusībā vēlamies — dodi mums, jaunais gads, to sīkstumu un gribas spēku, kāds mums nepieciešams.

Indijas okeanā, 1948. g. 31. dec.

Z. Bārda

TAUTAS IENĀKUMS PADOMJU SAVIENĪBĀ

Tā kā Padomju Savienība sava militārā spēka stiprināšanai izlieto daudz lielāku daļu tautas ienākuma nekā, piemēram, ASV, tad nepieciešami samazināt civilā sektora preču patēriņu, raksta angļu „Economist". Varot droši pieņemt, ka tautas ienākums Padomju Savienībā tagad esot drusku lielāks nekā pirms kara. Par pamatu nemot 1926./27. g. cenas, tas šogad bijis ap 130 miljardu rubļu, pret 128,3 miljardiem 1940. g. Pašreizējās piecgades beigās, 1950. g., tas varētu pieaugt līdz 177 miljardiem. Pēc pašreizējām cenām tautas ienākums Padomju Savienībā 1948. g. turpretim sasniedzis 445 miljardus rubļu. Tālāk norāda britu saimniecības žurnāls, ka kam jāievēro, ka šogad vērtība bijusi trisarpus reizes mazāka nekā 1926. g.

NZ

„Kas esat, kas būsit, kā rīkosities?"

Kanādas latviešu seniors Džons Džonesa tēvs piesūtījis redakcijai aicinājumu uz jauno gadu latviešu iecelotājiem Kanādā. Tajā sirmais darbinieks saka:

„Jūs, kas pirmos soļus esat spēruši še, Kanādā, tagad atrodaties brīvā, kristīgā, demokratiskā zemē un esat brīvi cilvēki. Še jūs nevar vairs sniegt ne Sibirijas tundras, ne komūnistu spaidu darbi. Jūs varat brīvi uzelpot un ar cerību pilnām sirdīm raudzīties nākotnē. Arī trimdas grūtumi Vācijā drīz aizmirsīsies, atminā paliks vienīgi Latvija, kas katram latvietim ir mīla. Latvija ir tā vienīgā vieta pasaulē, ko mēs visi īsti un dziļi varam mīlēt un arī jūs, mīlie tautieši, to nedrīkstiet. Vēl vairāk: latviešu tauta tagad raugās uz jums, kas esat, kas būsit, kā rīkosities. Tāpēc neaizmirstiet sarkanbaltsarkano karogu, kas jūs atkal reiz vedīs brīvestības ceļā uz dzimteni, sargājiet to labi, jo arī jūs esat atbildīgi par Latvijas nākotni.

Neaizmirstiet mūsu latviešu kultūru, cieniījiet mūsu tautas tikumus un sargājiet tos kā dārgu rotu. Esiet patstāvīgi, lai kur būdami, lai arī darbs dažreiz ir nepierasts, jo to darīdami jūs strādājat arī Latvijas brīvībai. Esiet izturīgi svešā zemē un svešās tautas vidū, jo pastāvēs tas, kas būs izturīgs; un tas arī cienīgi pārstāvēs Latvijas vārdu, jo darbos parādīs savu un savas tautas stāju. Nekad neaizmirstiet, ka vienība ir spēks, ka strīdi un nesaticība iznīcina, un ka jūs še vērtēs visnirms pēc jūsu izturēšanās — ar kārtīgu dzīves veidu jūs iegūsiet sev cieņu un līdz ar to cieņu savai tautai un Latvijas vārdam.

Jūs esat še Latvijas un latviešu tautas sargi un aizstāvji, un jums ir un vienmēr paliks iespēja atkal atgriezties Latvijā, ja būsiet tās īsteni dēli un meitas arī še. Kanādā. Jums būs še iespējams daudz darīt Latvijas brīvības labad. Neaizmirstiet, ka lielākai daļai mūsu tautiešu ir nemta pat cerība, to kauli izkaisīti Sibirijas plašumos un tiem, kas esam brīvībā, ir jādara viss iespējamais, lai viņu asins upuri nepaliktu velti. To mēs, mīlie tautieši, kas esam še Kanādā un citās aizjūras zemēs, nekad nedrīkstam aizmirst.

Latvija būs un atkal reiz pastāvēs brīva! Lai tad varenais Dievs dod mums spēku un izturību kā krietniem tautas dēliem un meitām veikt savus pienākumus, kas mums uzticēti kā īsteniem Latvijas ļaudīm! Dievs, svētī Latviju!"

Cenšas gūt jaunus draugus savai tautai

LATVIJAS KAROGS PANPACIFIKA VALSTU SKAUTU DŽAMBOREJĀ AUSTRĀLIJĀ

11. janvārī Melburnā beidzās Panpacifika džamboreja, kuŗā piedalījās ap 10.000 Klusā okeana valstu skauti un viesi no citām zemēm. Pārvarot daudz un dažādu grūtumu, dalībnieku vidū bija arī latviešu skauti. Džamborejas ceturtā dienā (31. dec.) no turienes rakstītā vēstulē starp citu teikts: „Sākumā bijām tikai divi. Ierādītajā vietā līdz pusdienas laikam uzcēlām teltis dzīvošanai. Tā bija laime, jo sāka lit. Pēcpusdienā gar galveno ceļu izveidojām zeltņu žogu, uzcēlām karoga mastu un iekārtojām pavardu. Pirmajā oficiālajā džamborejas dienā bijām jau četri. Darbus turpinājām tulznainām rokām, jo negribējām atpalikt citām tautām ar desmitiem un pat simtiem darba roku. Pagatavojām vārtus un uzposām nometnes vietu. Nākamais darbs bija izstādes telts, kuŗu pabeidzām vakarā. Tagad klāt radusies arī latviskā aka un galds. Džamborejas oficiālajā atklāšanā piedalījāmies arī mēs, nu jau seši latvieši, ar savu karogu."

Tā latviešu jaunieši tulznainām rokām strādājuši, lai gūtu sagai tautai jaunus draugus. Prof. Dunsdorfs džamborejas dēļ atteicis pat aicinājumu piedalīties kādā zinātnieku kongresā Tasmānijā.

A. L.s.

Nometņu dzīve

LCP vēlēšanās Austrijā kandidēja līdzšinējais LCP loceklis Ev. Freivalds un arch. P. Ātrens. Arī turpmāk ievēlēts Ev. Freivalds.

LATVIJAS PEN-klubs ar starptautisku un atsevišķu valstu organizāciju starpniecību vēlas rast latviešu rakstniekiem, literātiem un žurnālistiem piemērotu nodarbošanos un dot viņiem iespēju saņemt vajadzīgo morālo un materiālo atbalstu citās zemēs. Latvijas PEN-kluba biedri — rakstnieki, literāti un žurnālisti aicināti iesūtīt par sevi šādas ziņas: uzvārds, vārds (pseudonīms), dzimšanas dati un vieta, ticība, ģimenes stāvoklis un ģimenes locekļi, ar kuriem vēlētos kopā izcelot, izdoto grāmatu nosaukums (skaits), kādos laikrakstos vai žurnālos un par ko rakstījis, cik ilgi nodarbojies ar rakstniecību un žurnālistiku, valodas zināšanas (pilnīgi mutiski un rakstiski vai pa daļai), līdzšinējā nodarbošanās, kādu darbu varētu un vēlētos strādāt, uz kurieni vēlas izcelot. Ziņas iesūtāmas līdz 1. februārim J. Porietim: (14a) Esslingen/N., Uhlandstr. 8.

LIKVIDĒTA Rotenburgas nometnē. Tās iemītnieki pārcelti uz Dinkelsbīli, Fišbachu un Valku.

AUSTRIJĀ, Spitāles slimnīcā 2. janvārī miris Rīgas kokvilnas manufaktūras Strazdu muižā direktors Jānis Valdmanis. Filachas slimnīcā miris Tukuma maiznieks Pēteris Tecis.

LATVIEŠU juristu apvienības valde paziņo, ka tai ir nodoms izdot Latvijas civillikumu. Pasākums realizēsies tikai tad, ja pieteiksies vismaz 100 interesentu. Tādā gadījumā var rēķināties ar viena eksemplāra cenu apm. DM 35.—. Valde uzaicina interesentus pieteikties un iemaksāt zvērināt. adv. Andrejam Skujskubrim (Esslingen/N., Stuttgarter Str. 27) minēto summu līdz 1. februārim. Gadījumā, ja 100 interesentu neatsauksies vai radīsies kādi citi neparedzēti šķēršļi, no nodoma atteiksies un naudu atmaksās.

VĒSTULES REDAKCIJAI

J. Blaževičs, Heilbronnā

IESKATĪSIMIES SIRDĪS

Latvijas 117. numurā lasiju J. Jaunsudrabiņa stāstu Engela acis. Par to man radās dažas pārdomas. Man liekas, ka mums nevajadzētu sevi pielīdzināt bedrē iemestam majolikas eņģelim, kas lūkojas debesīs. Iekām arī mēs savas acis vērsīsim debesīs, ieskatīsimies savās sirdīs ar kristīgo cilvēku izjūtu. Tad arī varbūt aplam uzstādītie tēli netraucēs mūsu ceļus.

K. Ernstons, Beļģijā

SAJUKUŠI RĒĶINI

Latvijas decembra numurā (115/220) iespiesta sūtņa Feldmaņa piesūtītā IRO štābā Ženēvā saņemtā informācija, kurā teikts, ka izceļošana vienam cilvēkam no Beļģijas maksājot 45.000 beļģu franku, ko katrs ogļracis varot divi gados ietaupīt. Ogļračiem par ko tie ir runa, mēnesī pelna apm. 3500 franku, tātad divi gados nav iespējams iekrāt 45.000 franku. Tā kā DP ogļračiem atbrauca še galīgi noplīsuši, vajadzēja arī apavus, kādu mēbeles gabalu, ko vajadzēja pašiem iegādāties, tā ka pirmajos divi gados vispār nekādu ietaupījumu nevar būt.

PADOMJU PULKVEDIS STĀ

Es zinu pc nos

Grigorijs To

Šodien sākam lesp est pa par pieredzējumiem Padomj ar slevu un meitiņu atstāja viņš dzīvo Anglijā.

Pēdējos gadus pēc kara bija štāba virsnieks padomj dājis kopā ar maršalu Žuko cākais asistents padomju ģe darbojies arī ar MVD ģener ru Vasiliju.

KAS IR PULKVEDIS TOKĀ

Pulkvedis Tokājevs ir 39 vecs. Viņa tēvs bijis revolūcio komitejas loceklis, bet brālis d jies Ļeningradā un bijis Kirova draugs. Grigorijs Tokājevs ja bijis mašīnists un traktorists, 1929. gadā nosūtīts uz strād fakultāti kalnu inženieru akad Ļeningradā. 1939. gadā viņš n gala pārbaudījumus Maskavas niskajā augstskolā, pēc kam les un nosūtīts uz Žukovska avi akadēmiju. Visu laiku viņš bij tīvs boļševiku partijas biedrs.

Pulkvedis Tokājevs s atšķīs viens no Padomju Savienības ju speciālistiem un visu savu bības laiku bijis tādā situācijā labi varējis novērot Padomju vienības gatavošanos pret miem. Viņš daudzkārt runājis Staļinu un piedalījies daudzās spriedēs, kā arī īpaši sasauktā litbiroja slepenās sēdēs, kuŗās spriesti pasaules iekārtošanas Pulkvedis Tokājevs apliecina, daudziem padomju varasvīriem saistījusi tuva draudzība.

Atstāt Padomju Savienību polēmis jau otrā pasaules ka kā, kad pārliecinājies, ka tauta revolūcijā piekrāpta un piepildās nekas no tā, par k cinijušies. Viņa nodomu galīgi rusi atzina, ka Padomju Sav draudzīgā ātrumā tuvojas pasaules karam un ka miera bas jāatmet. Kad 1948. gad saņēmis pavēli no Berlīnes Maskavā, lai piedalītos svarīg spriedē, viņš kopā ar ģimen ļējies brīvību.

TOKĀJEVA STĀSTS

Kara laikā politbirojs apsolīja lai daudzās jaukas lietas. Kad bija aiz muguras un tautas n nojums un upuri nebija vairs ārkārtīgi svarīgi, drīz vien mant, ka šos solījumus nekad pildīs. Radās zināma neapmie tība, kuŗai politbirojs atbildēj „tīrīšanām". Mirušais polit loceklis Ždanovs bija viens no vairāk ienīstajiem.

Padomju Savienības gala m ir Vispasaules Padomju Savie Šis mērķis stingri atgādināts v atbildīgajiem boļševiku varasv un Staļins atkārtoti norādījis proletārāta diktatūras teorija ipaša krievu teorija, bet tā p rojama visām zemēm. Rietumu

Atjauno ciemu, kō 29 reizes apracis v kāns

Itali sākuši atjaunot Sanseb nas ciemu, kas pēdējā gadu si vien jau trīs reizes aprakts Vezuva lavas, bet vispār savā p vēsanas laikā bijis vulkāna izv mu apdraudēts jau vismaz 29 r Lēmums ciemu vēlreiz atjaun pašā vietā esot izskaidrojams vispārīgo zemes badu Dienvidi Pēdējās lielākās katastrofas meklējušas Sansebastjanu 1855 1872. gadā, kad ciemu apraka p 1906. gadā lava izpostīja daļu c bet 1944. gadā ciems pazuda 22 pēdu biezas verdošas lavas tās. Arī nākotnē nav nekādas bas, jo ciems atrodas tikai 6,5 k tālumā no 600 m platā Vezuva tera.

Par spiti tam, ka pēdējā izvir lava vēl tagad dažās vietās ir k ciema iemītnieki jau sākuši n ņot savus būvgabalus un vest ērtālus jaunu ēku celšanai. La statētu, kurš zemes gabals pieder, tos uzmēra pēc vecā plāna, pie kam par izejas p mērījumiem ņem ciema baznīca ja smailī, kas vēl rēgojas virs kārtas. Lava 1944. gada izvir iclauza baznīcas durvis un plej iekštelpas, bet pašu ēku nesag

Sansebastjanas katoļu mācītā ja pirmais, kas uzsāka ciema nošanu. Saņemdams 50 proc. at no Itālijas valdības, viņš jau u jaunu baznīcas stāvu par 170.0 tiem. Viņam trūkst vēl 17.0 aru dievnama nobeigšanai. G nobeigts ir arī jauns ceļš pāri jasai, lai savienotu bijušo S ņas ciemu ar pa daļai kalmiņu ciemu.

NY

...šas gūt jaunus ...raugus savai tautai

...JAS KAROGS PANPACIFI... ...ALSTU SKAUTU DŽAMBO... ...REJĀ AUSTRĀLIJĀ

...anvārī Melburnā beidzās Pan... ...a džamboreja, kurā piedali... ...10.000 Klusā okeana valstu ... un viesi no citām zemēm. ...ot daudz un dažādu grūtumu, ...eku vidū bija arī latviešu ... Džamborejas ceturtā dienā ...c.) no turienes rakstītā vēstu... ...p citu teikts: „Sākumā bi... ...kai divi. Ierādītajā vietā līdz ...nas laikam uzcēlām teltis dzi... ...i. Tā bija laime, jo sāka līt, ...dienā gar galveno ceļu izvei... ...zedinu žogu,uzcēlām karoga ... un iekārtojām pavardu. Pir... ...oficiālajā džamborejas dienā ...jau četri. Darbus turpinājām ...ināms rokām, jo negribējām ...t citām tautām ar desmitiem ...t simtiem darba roku. Paga... ...m vārtus un uzposām nomet... ...etu. Nākamais darbs bija ...s telts, kuru pabeidzām vaka... ...agad klāt radusies arī latviskā ...n galds. Džamborejas oficiāla... ...klāšanā piedalījāmies arī mēs, ...i seši latvieši, ar savu karogu." ...latviešu jaunieši tulznainām ...strādājuši, lai gūtu savai ...jaunus draugus. Prof. Duns... ...džamborejas dēļ atteicis pat ...jumu piedalīties kādā zināt... ...kongresā Tasmānijā.

A. Ls.

Nometņu dzīve

...P vēlēšanās Austrijā kandidēja ...nējais LCP loceklis Ev. Frei... ...un arch. P. Ātrens. Arī turp... ...ievēlēts Ev. Freivalds.

...TVIJAS PEN-klubs ar starp... ...ku un atsevišķu valstu orga... ...ju starpniecību vēlas rast lat... ...rakstniekiem, literātiem un ...listiem piemērotu nodarboša... ...m dot viņiem iespēju saņemt ...zīgo morālo un materiālo at... ...u citās zemēs. Latvijas PEN... ...a biedri — rakstnieki, literāti ...urnālisti aicināti iesūtīt par se... ...šādas ziņas: uzvārds, vārds ...donims), dzimšanas dati un ..., ticība, ģimenes stāvoklis un ...nes locekļi, ar kuriem vēlētos ... izcelot, izdoto grāmatu no... ...ums (skaits), kādos laikrakstos ...urnālos un par ko rakstīiis, cik ...nodarbojies ar rakstniecību un ...ālistiku, valodas zināšanas (pil... ...mutiski un rakstiski vai pa dā... ...līdzšinējā nodarbošanās, kādu ...u varētu un vēlētos strādāt, uz ...eni vēlas izcelot. Ziņas iesūtā... ...līdz 1. februārim J. Porietim: Esslingen/N., Uhlandstr. 8.

...KVIDĒTA Rotenburgas nomet... ...Tās iemītnieki pārcelti uz Din... ...ōlī, Fišbachu un Valku.

...USTRIJĀ, Spitāles slimnīcā 2. ...ārī miris Rīgas kokvilnas manu... ...ūras Strazdu muižā direktors ...s Valdmanis. Filachas slimnīcā ...s Tukuma maiznieks Pēteris ...s.

...TVIESU juristu apvienības valde pa... ...ka tai ir nodoms izdot Latvijas civil... ...u. Pasākums reālizēsies tikai tad, ...teiksies vismaz 100 interesentu. Tādā ...mā var rēķināties ar viena eksemp... ...cenu apm. DM 35.—. Valde uzaicina ...sentus pieteikties un iemaksāt zvērin. adv. ...jam Skujskubrim (Esslingen/N., Stutt... Str. 27) minēto summu līdz 1. februā... Gadījumā, ja 100 interesentu neat... ...es vai radīsies kādi citi neparedzēti ...i, no nodoma atteiksies un naudu at... ...s.

VĒSTULES REDAKCIJAI

...laževičs, Heilbronnā
IESKATĪSIMIES SIRDĪS

...tvijas 117. numurā lasīju J. ...sudrabiņa stāstu Enģeļa acis. ...to man radās dažas pārdomas. ...liekas, ka mums nevajadzētu ...pielīdzināt bedrē iemestam ...ilkās enģelim, kas lūkojas de... ...s. Iekām arī mēs savas acis ...am debesīs, ieskatisimies savās ...s ar kristīgo cilvēku izjūtu, ...arī varbūt aplam uzstādītie ēeli ...aucēs mūsu ceļus.

...rntsons, Beļģijā
SAJUKUŠI RĒĶINI

...tvijas decembŗa numurā (115/ ...iespiesta sūtņa Feldmaņa piesū... ...IRO štābā Ženēvā saņemtā in... ...nācija, kurā teikts, ka izceļošana ...am cilvēkam no Beļģijas maksā... ...5.000 beļģu franku, ko katrs ogļ... ...varot divi gados ietaupīt. Ogļ... ...par ko te ir runa, mēnesī pelna ...3500 franku, tātad divi gados ...iespējams iekrāt 45.000 franku. ...kā DP ogļrači atbrauca še galīgi ...īsuši, vajadzēja arī apavus, kādu ...eles gabalu, ko vajadzēja pakā... ...ski iegādāties, tā ka pirmajos ...gados vispār nekādu ietaupīju... **nevar būt.**

PADOMJU PULKVEDIS STĀSTA:

Es zinu politbiroja slepenos plānus

Grigorijs Tokājevs sāk runāt

Šodien sākam iesp est padomju pulkveža Grigorija Tokājeva stāstu par pieredzējumiem Padomju Savienībā. Pagājušā gadā viņš kopā ar slevu un meitiņu atstāja Berlini un pārbēga britu joslā. Tagad viņš dzīvo Anglijā.

Pēdējos gadus pēc kara pulkvedis Tokājevs dzīvoja Berlīnē un bija štāba virsnieks padomju militārajā pārvaldē (SMA). Viņš strādājis kopā ar maršalu Žukovu un vēlāk Sokolovski un skaitījies vecākais asistents padomju ģenerālštāba galsa spēku nodaļā. Viņš sadarbojies arī ar MVD ģenerāli Serovu un Staļina dēlu ģenerālmajoru Vasiliju.

KAS IR PULKVEDIS TOKĀJEVS

Pulkvedis Tokājevs ir 39 gadus vecs. Viņa tēvs bijis revolūcionārās komitejas loceklis, bet brālis darbojies Ļeņingradā un bijis Kirova tuvs draugs. Grigorijs Tokājevs jaunībā bijis mašīnists un traktorists, bet 1929. gadā nosūtīts uz strādnieku fakultāti kalnu inženieru akadēmijā Ļeņingradā. 1939. gadā viņš nolicis gala pārbaudījumus Maskavas tehniskajā augstskolā, pēc kam iesaukts un nosūtīts uz Žukovska aviācijas akadēmiju. Visu laiku viņš bijis aktīvs boļševiku partijas biedrs.

Pulkvedis Tokājevs skaitījās arī viens no Padomju Savienības rakešu speciālistiem un visu savu darbības laiku bijis tādā situācijā, ka labi varējis novērot Padomju Savienības gatavošanos pret rietumiem. Viņš daudzkārt runājis ar Staļinu un piedalījies daudzās apspriedēs, kā arī īpaši sasauktās politbiroja slepenās sēdēs, kurās apspriesti pasaules iekārtošanas plāni. Pulkvedis Tokājevs apliecina, ka ar daudziem padomju varasvīriem viņu saistījusi tuva draudzība.

Atstāt Padomju Savienību viņš nolēmis jau otrā pasaules kara laikā, kad pārliecinājies, ka krievu tauta revolūcijā piekrāpta un ka nepiepildās nekas no tā, par ko tēvi cīnījušies. Viņa nodomu galīgi izšķirusi atziņa, ka Padomju Savienība drausmīgā ātrumā tuvojas nešajam pasaules karam un ka miera cerības jāatmet. Kad 1948. gadā viņš saņēmis pavēli no Berlīnes ierasties Maskavā, lai piedalītos svarīgā apspriedē, viņš kopā ar ģimeni izvēlējies brīvību.

TOKĀJEVA STĀSTS

Kara laikā politbirojs apsolīja tautai daudzas jaukas lietas. Kad karš bija aiz muguras un tautas noskaņojums un upuri nebija vairs tik ārkārtīgi svarīgi, drīz vien varēja manīt, ka šos solījumus nekad neizpildīs. Radās zināma neapmierinātība, kurai politbirojs atbildēja ar „tīrīšanām". Mirušais politbiroja loceklis Ždanovs bija viens no visvairāk ienīstajiem.

Padomju Savienības gala mērķis ir Vispasaules Padomju Savienība. Šis mērķis stingri atgādināts visiem atbildīgajiem boļševiku varasvīriem un Staļins atkārtoti norādījis, ka proletārlāta diktatūras teorija nav īpaša krievu teorija, bet tā piemērojama visām zemēm. Rietumu pasaule vēl pārāk maz izprot šos padomju nolūkus un nosauc tos par nesvarīgu plāpīšanu. Bet Padomju Savienība tai pašā laikā bruņojas tik ātri, par cik vien politbirojs var piespiest pie darba un izdzīt jau tā nomocīto un nelaimīgo tautu. Visos Padomju Savienības apgabalos vistrakākā steigā gatavojas paredzamai cīņai.

Kopš revolūcijas laikiem neviens notikums — pat vāciešu iebrukums nē — nav tik paralizējoši pārsteidzis politbiroju, kā amerikānu atombumbas nomešana uz Hirošimu. Atziņa, ka varenākai pasaules kapitālistiskai lielvalstij ir atombumba, bija iznīcinoša. Tas nozīmēja, ka Padomju Savienības kara mašinērija ir novecojusi un līdzsvaru iespējams atgūt tikai ar atombumbu. 1945. gadā Staļins pavēlēja pārkārtot padomju stratēģiju, piemērojot to amerikānu „eksperimenta" atklājumiem. Tai nošā laikā ar visiem iespējamiem līdzekļiem un steigu sagatavojās atombumbas izgatavošanai.

3½ gadus padomju zinātnieki ir mēģinājuši atklāt atombumbas noslēpumu un izgatavot pirmo bumbu Padomju Savienībā. Ja pētījumu un darbu norise turpināsies līdzšinējā garā, tad paredzams, ka pirms 1951. līdz 1953. gada Padomju Savienībai atombumbas nebūs. Pēc šādiem apsvērumiem vadījās padomju iestādes laikā, kad atstāju Berlīni. Bet tā kā karš ar ASV bez atombumbas ir neiedomājams, tad politbirojs stratēģiski un taktiski bija spiests izvairīties no tieša kara.

Es negribu apgalvot, ka katrā ziņā tuvāko trīs līdz piecu gadu laikā būs karš, bet es gribētu tikai brīdināt un atgādināt, ka šai laikā Staļins būs sagatavojies. Staļins ir vēl tas pats vecais Staļins. Ruzveltam neizdevās Staļinu saistīt, un arī Čerčils nekā nepanāca. Turpmākās krizes vai nemieros rietumos viņš izmantos katru sīkumu savā labā, mazākais tik ilgi, kamēr atombumbas izgatavošana Maskavai ir problēma.

Īpašas padomju ārpolitikas nav, ir tikai politbiroja politika. Trīspadsmit vīri, kas sēž Kremlī un tur varu savās rokās, kārto arī ārlietu jautājumus. Staļinam un viņa biedriem acu priekšā rēgojas divi neaptverami lieli uzdevumi: Eiropa, un kā pirmā tajā Vācija, un Tālie austrumi, kur Ķīna ir sākuma punkts.

Eiropa ir pirmais un galvenais uzdevums. Vācijas sabrukums un šai sakarībā Eiropā izveidojies tukšums politbiroja locekļiem šķita vienreizēja iespēja. Viņi sakopoja visu uzmanību šai virzienā un ķērās pie „darba" pārliecībā, ka līdz 1951. gadam Padomju Savienība būs valdniece Eiropas kontinentā. Daudzkas tomēr nekārtojās kā paredzēts: komūnisti cieta zaudējumus Itālijā, Francijā un Vācijā, angļu strādnieki paturēja antikomūnistisko noskaņojumu un Maršala plāns atnesa pirmās Savienoto Valstu spēka atgriešanās pazīmes Eiropā. Šie apstākļi apturēja Padomju Savienības izplatīšanos rietumu virzienā.

Politbirojs tūlīt aptvēra, ka nepieciešama stratēģijas maiņa. Cīņa Eiropā izrādījās daudz smagāka nekā bija iecerēts. Kremļa vīri nojauda briesmas, kādas draudēja, ja mēģinātu cīņu Eiropā novest līdz galam, kamēr nav nokārtots otrs uzdevums — Tālie austrumi. Politbirojs nolēma pievērst galveno vērību Ķīnai. Rezultāti tagad skaidri redzami.

Ja Eiropā Kremlim neizdevās savus mērķus sasniegt, tad Āzijā lietas pašlaik kārtojas tā, ka Ķīna laikam visai drīz kritīs padomju svaros. Rietumi turklāt vēl joprojām nespēj pareizi izprast padomju Ķīnas operācijas nozīmi. Tiklīdz Ķīnas jautājums tuvosies pilnīgam nokārtojumam, kas var būt nākamos mēnešos un varbūt arī vēlāk, politbirojs tūlīt ar vēl lielāku apetītu un stiprinātu paspalāvību pievērsīsies atkal Eiropai. Tieši šai Padomju Savienības nākotnes rīcībā ir Ķīnas sabrukuma nozīme. Fakts, ka Maotse-Tungs pēc divdesmit gadu ilgas spēkošanās beidzot draud pievārēt Čangkaišeku, Padomju Savienībai ir tikai blakus lieta. Politbirojam svarīgi, ka Krievijas viegli ievainojamā mugura būs nodrošināta un Ķīnas durvis kā drošs sargs aizcirtīsies rietumnieku priekšā.

Atjauno ciemu, ko jau 29 reizes apracis vulkāns

Itaļi sākuši atjaunot Sansebastjanas ciemu, kas pēdējā gadu simteni vien jau trīs reizes apraksts zem Vezuva lavas, bet vispār savā pastāvēšanas laikā bijis vulkāna izvirdumu apdraudēts jau vismaz 29 reizes. Lēmums ciemu vēlreiz atjaunot tai pašā vietā esot izskaidrojams ar vispārīgo zemes badu Dienviditalijā.

Pēdējās lielākās katastrofas piemeklējušas Sansebastjanu 1855. un 1872. gadā, kad ciemu apraka pilnīgi, 1906. gadā lava izpostīja daļu ciema, bet 1944. gadā ciems pazuda zem 22 pēdu biezas verdošas lavas kārtas. Arī nākotnē nav nekādas drošības, jo ciems atrodas tikai 6,5 km attālumā no 600 m platā Vezuva krātera.

Par spīti tam, ka pēdējā izvirduma lava vēl tagad dažās vietās ir karsta, ciema iemītnieki jau sākuši norobežot savus būvgabalus un vest materiālus jaunu ēku celšanai. Lai konstatētu, kurš zemes gabals kuram pieder, tos uzmēra pēc vecā ciema plāna, pie kam par izejas punktu mērījumiem ņem ciema baznīcas torņa smaili, kas vēl rēgojas virs lavas kārtas. Lava 1944. gada izvirdumā ielauza baznīcas durvis un piepildīja iekštelpas, bet pašu ēku nesagāza.

Sansebastjanas katoļu mācītājs bija pirmais, kas uzsāka ciema atjaunošanu. Saņemdams 50 proc. atbalstu no Italijas valdības, viņš jau iuzcēlis jaunu baznīcas stāvu par 170.000 dolariem. Viņam trūkst vēl 17.000 dolaru dievnama nobeigšanai. Gandrīz nobeigts ir arī jauns ceļš pāri lavas masai, lai savienotu bijušo Sansebastjanas ciemu ar pa daļai saposto kaimiņu ciemu. NYHT

Inž. L. Rozentālam 50 gadu

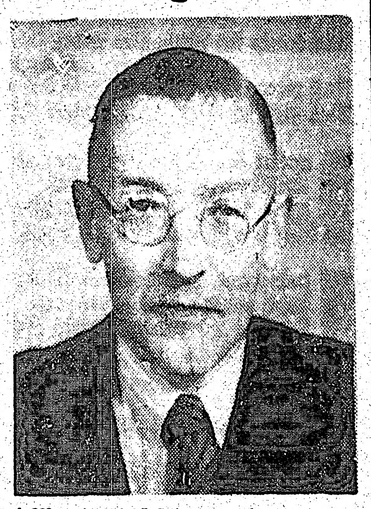

LCK viceprieksšēdis un Ansbachas nometnes administrātors inž. L. Rozentāls šajās dienās aizvadīja 50. dzimumdienu. Jau dzimtenē viņš pildīja dažādus atbildīgus amatus. No 1922.—1923. g. tas noorganizēja mūsu studentu ārlietu biroju, darbojās Tautu savienības veicināšanas b-bas padomē, bija Latvijas inženieru b-bas valdes loceklis un piedalījās Rīgas Centrāltirgus izbūvē. Inž. L. Rozentāls turpina rosīgi darboties arī trimdas dzīvē. Kopš Ansbachas nometnes dibināšanas, viņš ir tās vadītājs un tagad arī LCK viceprieksšēdis.

64 DP gleznotāju darbi izstādē Amsterdamā

64 DP gleznotāju 340 darbus šinīs dienās uz Amsterdamu aizvedīs DP gleznu izstādes sakārtotājs Alberts Prande. Izstādi Amsterdamas pilsētas mūzejā atklās 5. februārī. Starplaikā Prande mēģinās tiešās sarunās ar citu tautu mākslas dzīves pārstāvjiem vienoties par eventuālu izstādes pārvešanu uz Beļģiju, Londonu un Parīzi. Amsterdamā DP gleznotāju darbus rādīs apmēram vienu mēnesi. Par paredzēto izstādes pārcelšanu uz Nujorku vēl galīgas skaidrības nav.

Izstādē Amsterdamā blakus gleznām un grafikām nelielā skaitā rādīs arī daiļamatniecības darbus — kokgriezumus, sudrabkalumus, ādas izstrādājumus un audumus. Gleznu klāstā būs pārstāvēti 28 latviešu, 18 igauņu un 8 lietuviešu gleznotāju darbi. Bez tam izstādē reprezentēsies poļu, ukraiņu, ungāru, bulgāru, krievu un armēņu gleznotāji. Darbus paredzēts arī pārdot ar IRO starpniecību Lp.

POLĪTIKA UN VALODU KARI

JAUNS SĀNCENSIS CĪNAS ARĒNĀ — KRIEVU VALODA

Līdz pat šī gadu simteņa sākumam franču valoda bija vispār atzītā vienīgā starptautiskajā satiksmē lietojamā valoda. Šo savu lomu tā bija pirms daudziem gadsimtiem mantojusi no latīņu valodas. Interesanti, ka pat 1871. g. mierlīgums starp Vāciju un uzvarēto Franciju sacerēts tikai franču valodā. Arī Vācijas „dzelzs kanclers" Bismarks visu mūžu bija franču valodas ietekmē.

Mazliet vēlāk, 1878. g. kongresa laikā, lords Bēkonsfīlds, toreiz vēl vienkārši Disraeli, mēģināja lietot angļu valodu, bet bez sekmēm. Toreizējās Eiropas valdītājās šķirās, no kuŗām nāca arī diplomāti, audzināšana bija tāda, ka ar franču valodu neviena cita nespēja konkurēt starptautiskajā satiksmē. Starptautiskās valodas problēma diplomātijā faktiski nepastāvēja līdz pat pirmā pasaules kara beigām.

Pirmoreiz šo problēmu sāka diskutēt 1919. g. Versaļas mierlīguma sarunās. Prezidents Vilsons un Loids Džordžs to iekustināja, un starptautiskajai diplomātijai bija jāpakļaujas pasaules demokratizēšanās tendencēm. Pirmo reizi franču valodai, kas līdz tam laikam nepazina sāncenša, bija daļēji jāpiekāpjas: mierlīgumu rediģēja divās valodās. Bet franču valoda šķita atgūstam agrāko poziciju jau tai pašā gadā mierlīguma parakstīšanā ar Austriju Senžermēnā, kur par oficiālo atzina vienīgi franču tekstu. Drusku vēlāk arī tirdzniecības nolīgumu starp Čechoslovakiju un Rumāniju rediģēja tikai franciski. Bet pēc otrā pasaules kara parādījās gluži jauns, negaidīts un bīstams sāncensis — krievu valoda.

Sanfrancisko konferencē 1945. g. krievu valodu atzina par oficiāli lietojamu blakus angļu valodai, tai pašā laikā nobīdot sāņus pieveikto franču valodu. Bet jau 1946. g. Parīzes konferences laikā tā parādījās atkal, līdztekus angļu un krievu valodai; pēdējā tai pašā laikā vēl vairāk nostiprināja savas pozicijas. Konferences runas, teiktas pa lielākai tiesai franciski, visas bija jātulko abās oficiālajas valodās — angļu un krievu.

1947. g., parakstot mierlīgumus ar Somiju, Bulgāriju, Ungāriju un Rumāniju, parādījās gluži jauns moments: katra kara zaudētā valsts līgumu parakstīja savā valodā.

Vēl pastāv kāds internacionāls institūts, kas palicis pavisam ārpus šiem valodu kariem un kur vēl valda 19. g. s. atmosfaira. Tā ir Hāgas starptautiskā tiesa. Kad tā pagājušajā gadā skaidroja Lielbritānijas un Albānijas strīdu par kuģu nogremdēšanu Korfu jūras šaurumā, tiesai gan bija jāpieļauj izmeklēšanas gaitā arī angļu valoda, bet oficiālos tekstus sastādīja vienīgi franciski.

Krievu valoda savu ofensīvu turpina. Pagājušā gada jūlijā Donavas konferencē Belgrādē padomju delegācija panāca, ka par oficiālām valodām atzina tikai divas, un tās bija — franču un krievu. Angļu valodu pielaida tikai kā darba valodu. Padomju delegāciju pārstāvji UN un citās starptautiskās konferencēs konsekventi runā tikai krieviski un arī nelaiž garām gadījumus, kad var uzbrukt angļu konkurentam. UN Parīzes sesijas laikā kāda sēde bija jāatliek pēc padomju delegācijas pieprasījuma, jo tā protestēja, ka dalībniekiem izsniegtais ziņojums iespiests tikai angliski. UN Parīzes sesijas kopsēžu runas delegātu galvas telefonos varēja pēc vēlēšanās noklausīties visu „pieču lielo" valodās: angļu, franču, krievu un ķīniešu.

Šie politiskie valodu kari pastāvēs tik ilgi, līdz pasaule būs vienojusies par kopēju oficiālu starptautiskā satiksmē lietojamu valodu. Lai nebūtu skartas nevienas lielās tautas ambicijas, nedz arī mazo tautu paslepnums, atrisinājums var būt neitrāla valoda, piemēram, esperanto. „Esperanto"

„VILKU VARONIS" PADOMIJĀ

Kara laikā Krievijā bīstami savairojušies vilki. Pirmajās ziemās pēc kara gan nodibinātas īpašas motorizētas vilku mednieku patrulas, bet tām neizdevās vilku briesmas novērst. Tagad palīgā nemot arī lidmašīnas. Padomju Savienības „vilku varonis" kļuvis lidotājs Kobizjevs, kas esot guvis „stachanoviskus" panākumus, medīdams vilkus no gaisa. Lidmašīna, kas lidojot ar 100 km ātrumu stundā, esot desmit reizes ātrāka par vilku; saprotams gan, lidotājam vajagot būt loti labam šāvējam. Sastopot vilku baru, lidmašīna pikējošā uzlidojumā vienā pāņēmienā varot nošaut vairākus vilkus. Kobizjevs iecelts par vilku mednieku lidotāju instruktoru.

„Slikti laiki netuvojas, bet vieglās dienas attālinās"

VAI KANĀDĀ GAIDĀMS KONJUNKTŪRAS ATSLĀBUMS?

Kanāda ne tikai 1949. g. var gaidīt tālāku uzplaukumu, bet uz tādu tā varētu cerēt arī 50 turpmākajos gados, nesen teicis Kanādas tirdzniecības ministrs. Līdzīgi izteicās arī BBC Kanādas raidījuma komentātors, gan piesardzīgi piebilzdams, ka šis 50 gadu labklājības periods atkarīgs no tā, vai tie būs arī 50 miera gadi. Tai pašā laikā dzirdami arī drusku citādi Kanādas tagadējās un nākotnes konjunktūras vērtējumi. Ievērojot to, ka Kanādā jau ir pie 3000 latviešu un daudzi tūkstoši turp vēl cer nokļūt, šī problēma var interesēt arī latviešu lasītāju.

Sākumā pieminētie optimistiskie vērtētāji savus secinājumus motivē ar dažādiem faktiem. No Kanādas 13 miljoniem iedzīvotāju tagad pastāvīgi strādājot 5 miljoni, ar ko esot sasniegts nodarbinātības rekords. Ar Nufaundlendas pievienošanos Kanādai tā iegūst ne vien jaunu territoriju, bet arī 320.000 iedzīvotāju. Pastāvējušais dolaru trūkums esot novērsts ar pastiprinātu eksportu uz ASV, utt. 1948. gads kanādiešiem esot bijis viens no pašiem labākajiem miera gadiem vispār, teica radio komentātors. Maršala plāns dod daudzām zemēm iespēju par dolariem iepirkt kanādiešu preces. Parakstāmais Ziemeļatlantika pakts ne vien militāri, bet arī kultūrāli un saimnieciski tuvinās Kanādu zemēm šaipus okeana. Bet tas radīs arī saistības. Bez tam — Kanādai arī tagad ir savas problēmas, vispirmā kārtā dzīvokļu krize, kuŗas pilnīgai novēršanai, kā apgalvo speciālisti, vajadzēšot ap 50 gadu.

Tai pašā laikā „Time" Kanādas stāvokli raksturo šādiem vārdiem: „Slikti laiki netuvojas, bet vieglās dienas attālinās." Tā situāciju esot izjutuši vairums kanādiešu gadu mijā. Pagājušā gadā tik viens, kas gribēja strādāt, darbu dabūja. Gandrīz katrs strādātājs pārnesa mājā tik nedēļu vairāk dolaru, nekā jebkad pirms tad. Gandrīz visu saimniecības nozaŗu indeki grozījās ap augstākajiem punktiem. Un tomēr apgrozījumu liknes uz direktoru kabinetu sienām sāk kļūt lēzenākas. Arī ieskaitot dolaru samazināto pirktspēju (par 9,3 proc. mazāka nekā pirms gada), daudzās nozarēs apgrozījumi arī pēc vairuma samazinājušies.

Kanādiešu tauta izgāja no otrā pasaules kara ar piebriedušiem noguldījumu kontiem. Tagad augstās cenas saplacinājušas šo briedumu. Pircēji kļuvuši uzmanīgi, kamēr pirms gada bieži vien neuzskatīja par vajadzīgu apvaicāties pēc cenas. Dzeramnaudas kļuvušas mazākas, un apkalpotājas atkal ir laipnas pret klientiem. Arī plēšanās pēc jauniem automobiļiem vairs nav aktuāla. Namamātes ir taupīgākas iepirkumos. Drēbnieki atkal nodarbojas ar bikšu atloku un virskreklu apkaklīšu apgriešanu uz otru pusi. Kāds Montreālas slēpošanas kostīmu zīmētājs izteicās: „Melnā darba man vēl pilnas rokas, bet luksa klientu palicis maz."

Saskačevanas farmeŗi dažkārt žigli atkal pārdod automobiļus, traktorus un mašinas, ko tiem firmas tagad piegādā uz agrāku pasūtinājumu pamata, — toreiz, kad kviešu trūkums pasaulē, likās, solīja bezgaligu uzplaukumu. Britu Kolumbijā koku ceņas kritušās, un sagaida to tālāku krišanos. Edmontonas kažokādu izsolēs dārgāko ādiņu cenas kritušās par 35 proc. Kreditus bankās pēdējā laikā daudz grūtāk dabūt. Vairojas pirkumi uz nomaksu. Algoto darbinieku viedokli izteicis kāds telegrafists: „Mēs tā esam pieraduši pie labajiem laikiem, ka atgriešanos pie normāllem sajūtam sāpīgi. Neesmu pesimists, bet nedomāju, ka 1949. g. būs gluži tikpat trekns kā iepriekšējais."

Dažā nozarē konjunktūra sākusi slīdēt arī ASV, piemēram, jau pieminētajā kažokzvēru nozarē. Lielākais sudrablapsu audzētājs visās ASV Nīmans šajā sezonā likvidēs 30.000 lapsiņu, lai gan jau iepriekšējo pavasari izkāvis 15.000 mazuļu, jo nolēmis paturēt tikai 1250 pārīšu. Sudrablapsu ādas, par kuŗām pirms kara varēja dabūt 32 dolarus, tagad nemaksā vairāk par 12 dolariem. Tā kā Nīmanam vienas lapsas izaudzēšana izmaksā ap 30 dolaru, tad viņam uz katru jūzaudē 18 dolaru. Tādēļ viņš apsver, vai vispār nepamest šo nozari, kuŗai draudot smaga krize.

Daudzi viņa kollēgas — sudrablapsu un citu kažokzvēru audzētāji pārgājuši uz tādiem zvēriņiem, kuŗu izaudzēšana izmaksā lētāk, bet arī citu, gan dārgāku, gan lētāku šķirņu ādiņām cenas kritušās. Luizianā, kur traperi aizpagājušajā gadā pārdeva dažādas lētāku šķirņu ādiņas par 11 miljoniem dolaru, 1948. g. sezonā nevarēja atrast pircējus, jo tirgotājiem vēl bija atlikuši lieli krājumi no iepriekšējā gada. Decembŗa vidū, sākoties sezonai, varēja pārdot tikai pusi piedāvāto ādu, arī retākās sugas, un cenas bija par 30—50 proc. zem iepriekšējās sezonas līmeņa. Arī mazumtirdzniecībā cenas kritušās par 50 proc., un lielākās firmas likvidē kažokādu nodaļas daudzās savu preču namu filiālēs. Kā redzams, tad tieši kažokzvēru audzēšana, par ko ieinteresējusies arī daļa nākamo Amerikas emigrantu, tuvākajā laikā ne Kanādā, ne ASV nesola labas izredzes. BBC, T, N

Raibā pasaule

* Dāņu militārās misijas Berlīnē majoru Juelu uzaicināja svētku sarīkojumā pastāstīt vācu bērniem par Ziemsvētkiem Kopenhāgenā. Viņš jauniešiem stāstīja par savu dienestu karaliskajos gvardos dāņu karala pilī pašā Ziemsvētku vakarā. Bērnu galvenie jautājumi bija: kādu uniformu jūs valkājāt? Kādus ieročus jūs nesājāt? Cik vīru ir vienā divīzijā Dānijā? (N)

* Farmerim Marisam Regolam Ilinoisas štatā, ASV, bija dziļš, veselīgs miegs. Taču nesen viņš pašā nakts vidū uzmodās, bet par traucējuma iemeslu nodomāja „klusu šņākoņu", apgriezās uz otriem sāniem un gulēja tālāk. Nākamajā rītā Regols atklāja „klusā trokšņa" iemeslu: labības noliktava bija uzlidojusi gaisā, lejā kritošās drupas sagāzušas šķūni, un tās gāzdamies sagrāvis arī tuvumā esošās vecās vējdzirnavas. (Bl)

* Kronachas policistam Hubertam Rēstokam Ziemsvētku vakarā no Berlīnes paziņoja, ka viņš kara pēdējās dienās Dienvidbavārijā krities. (DK)

* Apvienoto Nāciju kopsapulcē Parīzē kāds indiešu delegāts privātā sarunā paskaidroja, ka Indijas valdība pūloties, lai Heiderabadas nizams paliktu savā posteni: „Viņam jāuztur 40 sievas, tādēļ taču viņam nevar vienkārši atņemt vietu." (Bl)

* Angliete Mandeja jaunkundze, kas savas dzīves lielāko daļu pavadījusi ASV un tur nomirusi, savu 7000 dolaru ietaupījumu novēlēja Anglijas valdībai „britu kara parādu samaksai Savienotajām Valstīm — par pirmo pasaules karu". (UP)

* Londoniete Pola Pērksa likvidēja savu parfimēriju veikalu un atgriezās laukos kopt cūkas. „Smaržas mani gandrīz nobeidza," viņa paskaidroja. (N)

„Blēži", kas maksāja ar simtniekiem

PATIESS PIEREDZĒJUMS

Mazākais pāris reizes nedēļā man gadās pusdienot Augsburgas stacijas restorānā. Tā telpas nesen atjaunotas, viesi katru reizi citi un vienīgi viesmīļi melnajos uzvalkos skraida allaž vienādi čakli. Tie mani jau pazīst, sevišķi mazais melnais ar sprogainajiem matiem. Piere viņam vienmēr norasojusi, un baltā servjete padusē šūpojas līdzīgi kuplai vāveres astei. Kad atsēžos pie galdiņa, viņš pamāj ar galvu un man pietiek parādīt ar roku, lai viņš zinātu, ko vēlos.

Pirms nedēļas atkal sēdēju un dzēru tasi kafijas. Blakus ap zivi mielojās tukls minchenietis, atkārtoti lādēdamies, kas gan tā Augsburga esot par sasodītu pilsētu — te nevarot pat bez kartītēm paēst. Minchene esot lielpilsēta, un nevis švābu ciems, bet tur ēdot ko gribot, — tikai mazliet vairāk jāmaksājot.

Es pasmaidīju un neteicu ne vārda. Es ēdu vienmēr bez kartītēm. Varbūt viņam tā bija Minchenē. Vācietis vienīgi priecājās, ka te varot dabūt cigaretes. 40 feniņi par cigareti, cena tiešām stingra, bet, pērkot pa gabaliem un turklāt no viesmiļa, lētāk arī nevarot vēlēties.

Pie blakus galdiņa todien bija jautra sabiedrība. Tur bija kādi pieci vīrieši un divas sievietes. Viņi dzēra vīnu un armaņjaku, pa ausu galam dzirdēju pieminam arī konjaka vārdu. Viesmīlis staigāja no galdiņa pie bufetes un atpakaļ. Tad plepeši izcēlās knāda un atskanēja naudas vārds. Izrādījās, ka viesmīlis pieprasīja samaksāt tēriņu un tikai pēc tam bija ar mieru izpildīt tālāko pasūtinājumu.

Viens no vīriešiem sniedza naudu, vairākas simtmarku zīmes. Viesmīlis atteicās tās pieņemt. Tad viens no vīriem piecēlās un devās pie tālāka galdiņa, lūgdams naudu samainīt. Par 100 marku zīmi viņš prasīja atdot 95 markas.

Mazais melnais viesmīlis, ņemdams manu tukšo kafijas tasi, pieliecās un teica: „Vakardien arī viņi maksāja tikai ar simts markām. Šodien atkal. Tā nauda noteikti viltota. Mēs piezvanījām kriminālpolicijai."

Pagāja varbūt desmit minūtes, varbūt mazāk. Ienāca vācu dzelzceļu policija un vairāki vīrieši civilā. It kā visu laiku būtu bijuši telpā, viņi devās pie jautrajiem apmeklētājiem un pārsteidza vienu no viņiem ar simts markām rokā.

Es nedzirdēju, ko viņi runāja. Vīrieši nirdzīgi smaidīja un pavisam vienaldzīgi mēģināja atstāt zāli. To laikam kriminālierēdņi tikai bija gaidījuši. Vēl mirkli viņi runājās, tad visi aizturētie viesi viņiem sekoja. Viens no viesmīļiem pasniedza policistiem kaut kādu zīmīti. Laikam viesu tēriņa rēķinu.

Mazais melnais viesmīlis smaidīja uzvarētāja smaidu. Kad gāju projām, man likās, ka viņš teiktu: „Nōkēra putniņus."

Divas dienas vēlāk es pusdienoju atkal. Mazais melnais man pasniedza kartupeļu biezeni.

„Nu, kas ar tām simts markām?" ievaicājos.

Viņš likās nevaļīgs.

„Visi vēl apcietinājumā?" es neatlaidos.

„Blēži, bandīti! Nauda bijusi ista. Viens no tiem krāpnieciem laimējis loterijā." Viņš paskatījās man un viņa seja it kā noraustījās. „Viņi angļvojuši, ka es tirgojoties ar Česterfīldiem."

E. Aide

„Šurpu nāc . . . Šurpu nāc!.."

Teobalds Pankūka kāpa debesīs. Pieturēdamies pie mākoņa izcilņiem, viņš nedroši lika kājas mākoņu mikstajā masā, baidīdamies iegrimt tajā. Bet kājas negrima: IRO izsniegtie vecie šeķtiņi ar platajiem stulmiem to nepieļāva.

Teobalds Pankūka bija miris aizvakar agri no rīta. No vecuma nespēka. Savas dīpīša gaitas viņš bija sācis kā vīrs spēka gados, bet ilgu gadu nikšana dažādās emigrācijas komisijās un izvietošanas nometnēs to bija pārvērtusi par sirmgalvi. Tā, pašā pēdējā brīdī, varbūt tikai dažus mēnešus pirms uzkāpšanas uz izceļotāju kuģa „Humānitāte", sēdot uz ceļa somas, viņš bija krastmalā nolicis karoti un savu DP karti.

Tā nu viņš soļoja jau trīs dienas un likās, ka tuvojās debesu vārtiem, jo iztālēm dzirdēja eņģeļus dziedam: „Šurpu nāc . . . šurpu nāc!"

Teobalds Pankūka apstājās. Viņā radās šaubas. — Vai vērts iet tālāk? Arī tur, zemes virsū, daudzās vietās dziedāja to pašu dziesmu, bet tālāk par ostmalu netika. — Tad viņš atcerējās, ka cita ceļa vairs nav un turpināja soļot uz priekšu.

Nonācis pie debesu vārtiem, Teobalds Pankūka nedroši pieklauvēja. Caur lodziņu vārtos, gluži kā viņa ilggadējā DP pamatnometnē, parādījās degungals, un barga balss vaicāja: „Dvēsele, ko tu vēlies?"

Teobalds Pankūka izdvesa: „Mieru . . . tikai mieru!"

Pa tam pavērās vārti, un pats Pēteris ar atslēgu saišķi rokās iznāca vārtu priekšā. — „Nu, miera te nekāda nav. Jā, agrāk gan! Bet kamēr sāka bariem plūst tās pārvietojamās personas, tikmēr nekāda miera nav. Strīdās, plēšas, vēlē un gāž savas komitejas un dala virszemes amatus. Bet kas tu esi?"

Teobalds Pankūka nostājās miera stāvoklī, nolaižadams rokas gar biksēm vīlēm, sasita papēžus un ziņoja: DP Nr. 714265, latvietis, no Alūksnes dzimis . . ."

„Ko? Atkal dīpītis!" — pērkonbalsī iesaucās Pēteris, un Teobalds Pankūka izbailēs sabruka pie debesu vārtiem.

„Celies!" — pēkšņi atskanēja it kā pazīstama balss, un viņš . . . atmodās.

Pie gultas stāvēja sieva un modināja viņu no diendusas. „Tev steidzami jāierodas birojā. Diez vai nebūs jābrauc uz komisiju."

Bet birojā paziņoja, ka Teobalds Pankūka norikots uz divām dienām malkas sagatavošanas darbos.

Atceļā uz savu baraku viņš pārdomāja sapni un jautāja pats sev: „Vai galu galā Pēteris tomēr mani neielaistu debesīs, lai arī es esmu DP? Gaisā karāties taču nevaru."

Grozgalvitis

Jonāss Miesnieks

Aizbraucējiem

Vai pretim dienām tajām jau es eju,
Kad kluss un tukšs būs mūsu nometnē.
Kad neredzēšu vairs es mīļu seju.
Kad visi izkliduši būsim pasaulē?

Vēl gadus šos es jūsu vidū pavadīju,
Vēl dzirdēju es latvju valodu;
Vēl gluži tā kā senāk mājā biju,
Un biji, latvju tauta, vēl ap mani tu.

Vēl mūsu ceļi katru dienu tikās,
Vēl kopā sanācām mēs vakaros,
Vēl Latvijā kā dzīvoju, man likās;
Vēl kopā zilējām mēs laikus nākamos.

Bet tagad jau vairs daudzus nesastopu —
Un klusāks jau ir kluvis gaitenis,
Un pats es klusāks katru dienu topu —
Mums visiem vienāds nolikts liktenis.

Bet visu vairāk sāp, kad jaunās sejās veros,
Vēl gaisās, skaidrās, tīrās, priecīgās;
Nē, tādu skumju mūžam neateeros,
Kā kapa smiltis list pār mani tās . . .

Ko nākotnē mums sola, Dievs to zina,
Tik redzu: noslēdzas jau tukšās ēkas logs;
Bet takās tās, ko kājas kopā mina,
Šalks atmiņu arvienu zaļais koks . . .

Mans sveiciens jums, no sirds es viņu sūtu;
Lai Dievs jums liktu atrast zemes stūrīti,
Kur laimīgi jūs svešā malā būtu,
Un tomēr neaizmirstu savu dzimteni!

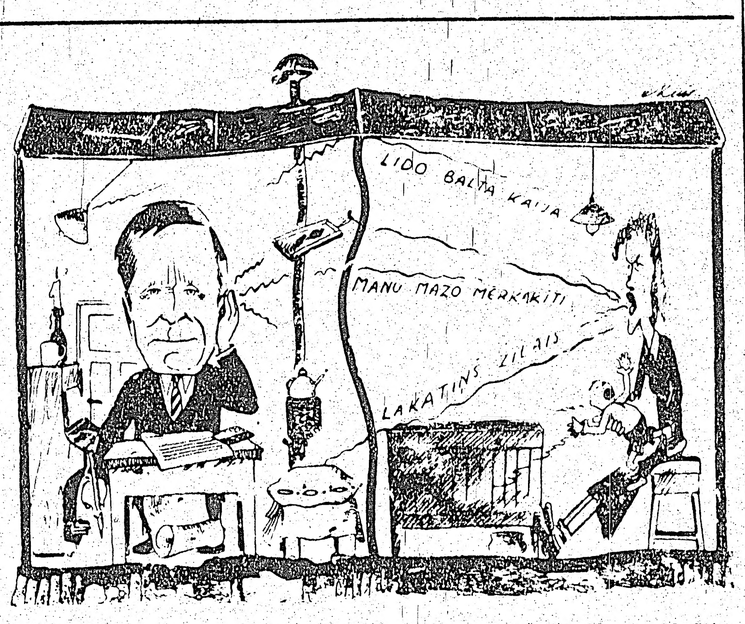

Komponists prof. Adolfs Ābele šī mēneša beigās atskatīsies uz 60. mūža gadiem. Svešnieciības gaitas viņš vada Valkas nometnē. Se redzam prof. Ābeli viņa mājoklī, kā to uztvēris karikatūrists Edvards Keišs.

LAIKMETA DOKUMENTS

ARNOLDS RASA: KUĢIS PIE APVĀRŠŅA. NOVELES UN STĀSTI. A. SĒĻZEMNIEKA IZDEVUMS GĒSTACHTĀ

Rasa (Skujiņš) rakstījis maz, bet vērīgam lasītājam viņš ir vecs paziņa, jo ar viņa prozu sastapāmies jau Brīvās Zemes literārajos pielikumos. Kas viņa „Kuģi pie apvāršņa" šobrīd izceļ, ir šīs nelielās grāmatas laikmetība — un arī nelaikmetība. Laikmetība tajā ziņā, ka viņš ir viens no tiem nedaudzajiem autoriem, kam mūsu tautas stāvoklis un bēgļu liktenis ir problēma; kuri nejūtas kā fabriku rituļi, kurus var evakuēt vienalga uz kurieni, bet kuri meklē un atrod kādu jēgu tirā apstākļi, ka tie šobrīd uzturas nevis Rīgā vai Liepājā, bet Rietumvācijā vai Austrālijā.

Bet šinī pašā faktā ietverta arī Rasas darba nelaikmetība; proti tanī apstāklī, ka tas parādījies taisni šinī laikmetā, kad mūsu prozas rakstnieki mīļāk kavē ās pie dzīvītes Renesanses vai Baroka gadsimteņu galmos, pārstudēdami vecu vecos tipus un sižetus, vai pie veco labo laiku dzīves priekš 1940. gada. Tos tautas un pasaules mērnieku laikus, ko piedzīvo ām kopš 1940. gada, tie nespēj vai arī liedzas sagremot; laikmeta Kenčus un Pāvulus, Ilzes un Kasparus viņi nav rakstuši, sastapuši, tāpat nav pamanījuši arī šī laikmeta karali Līru — no savas zemes nadzīte latviešu strādnieku un zemnieku. Periodā, kad brīvais latviešu prozas rakstnieks ir nomot Mikelsoni, Grīnu un varbūt vēl kādu retu — var teikt, dzīvo un rada ārpus tautības. Rasas grāmata lasītāram sagādā pārmaiņu. Rasas grāmatā nav neviena nelaikmetīga gabala pa visām astoņām lokerēm. Un tas ir labi.

Vai tas ir tik svarīgi — laikmetīgi dokumentēšanu mūsu prozā ar tik retiem izņēmumiem kā Andrejs Upīša, Vila Lāča vai Annas Sakses spalvas? Varam jau atgādāt, ka laikmets ir tik briesmīgs, tik asinīm aptraipīts, tik stiprā melos un liekulībā sarāgots, ka viens nedz karīgs latviešu rakstnieks nezina, ko ar to iesākt. Varbūt viņš ir pareizs, kad neviens viņu nedeportē uz Sibiriju par to, ka šinī posta laikmeta dokumentu lietā viņš pieklājīgi paliek nomaļus ciņ vien espējams neaizkrītošā novērotāja pozīcijā. Ir jau tā, ka nav ērti šo dokumentu radīšanas procesā konfrontēt ar to Kanēzu garu, kas atklājas Lāča un Sakses smērējumos.

Tomēr nav šaubu — ir ārkārtīgi svarīgi šos literāros laikmeta dokumentus dot arī no brīvo rakstnieku puses. Rasa pierāda, ka to var tiešām vēlot arī tādā gadījumā, ja autors atturas no aģitācijas, lamāšanās un citām šai laima pamēmieniem un pārtiek no tā, kas šinī gadījumā ir bijis un patiesi. Kuģa pabērnu Odiseja un grūtums ir tādi, ka tādu arī tādos darbos kā Grāmatelhauzena „Simplicissimus" un Gētes „Hermanis un Dorotea".

Rasa nav ne tuvu tik smaga kalibra autors kā šie, tomēr tāds stāsts kā grāmatas pirmais gabals „Mikus laivā", lūkas, ieies mūsu rakstniecībā kā viens no šī perioda labākiem darbiem.

A. Bāumanis

Baptistu koŗu 75 gadi

Organizētu baptistu draudžu sākums Latvijā iezīmējās ap 1860. gadu, kad baptisti sāka savu draudžu izveidošanu un nostiprināšanu. Grupēdamies tieši no tautas vidus, kam tuvi bija kā kopēnē nacionālie un politiskie centieni, tā tautas tikumi un tradīcijas, baptisti arī savā garīgā dzīvē ienesa tautas garu, mantu — dziesmu.

Tāpat kā baptistu draudžu attīstība sākuma laikos bija grūta, arī viņu koŗa dziesma dzimusi grūtumos. Savu nesalaužamo garīgo spēku tā apliecinājusi pat cietumos, kur savas pārliecības dēļ ieslodzītie ar dziesmām atbildējuši patiesībām, tā apliecinot kristietības garu, dižumu un asinsradniecību savas tautas ceļmam, par kuŗu tautas dziesma tele: „Ļaudis gāru kur iedama, līdz man dziesmu vazelīte, kāds man teica dzedrus vārdus, es ar dziesmu atbildēju."

Baptistu koŗu aktīvā darbība iezīmējās palēnāmi, vienlaicīgi ar tautas kopības apziņas izpaudumu — gatavošanos pirmajiem vispārējiem dziesmu svētkiem. Tāpēc šo koŗu 75 gadu darba gaitere sakrīt ar mūsu tautas pirmo dziesmu svētku 75 gadu atceri. Visā šai koŗi ziedu laikus piedzīvoja brīvās Latvijas laikā, kad nebija nevienas baptistu draudzes bez koŗa, kas visi pulcēja un turēja kopā kultūrālam darbam jaunatni un dziedoņus līdz sirmumam.

Koŗu darba attīstībai un sekmēšanai baptistu vadība rēgulāri rīkojusi speciālus dirigentu kursus, aicinot talkā arī konservatorijas mācības spēkus. Daudz daritis arī dziesmu apgādes laukā, iespiežot koŗālu rāmatu ar notīm. Izcilu vietu baptistu rāmatu sarakstē ieņēma brīvmāksl. Kārlis [illegible], kŗs komponējis daudz dziesmu un [illegible] no svešzemēm. Dr. E. Bahiņš trimdā [illegible] baptistu koŗu apvienības darbu. Arī trimdā pēdējos vairākos koŗu dziesmu [illegible] un jaunu koŗu dziesmu kopojums — [illegible].

1925. gadā Liepājā, baptistu koŗi pulcējās kopīgos pirmajos vispārējos dziesmu svētkos, kuŗos piedalījās ap 700 dziedātāju. Bet tiem vēlāk nebūsot vairāki novadu un apkaimju dziesmu svētki. Speciāls izlases koŗis arī lielkoncertiem reprezentējis Latvijas baptistus divos Visp asaules baptistu kongresos — Stokholmā un Berlīnē.

Arī nomāda darbavas vairāk. Kā 10 baptistu koŗu, kas pulcina dievkalpojumus un sarīkojumus, pārrāda, ka nometnēs dziesmu dienas un koncertos, Arsevišķie dziedoņi rosīgi darbojas līdz arī citos nometņu koŗos.

Vald. Freimanis

IEPRIEKŠĒJĀS KRUSTVĀRDU MĪKLAS ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Pāmiņiņks. 7. Rpa. 9. Arma. 11. Cka. 13. Tas. 14. I. 15. Ns. 16. Rau. 18. Kaisa. 19. Tērzē. 20. RTO. 23. Mesli. 26. Kraut. 27. Erika. 29. Parasmietos. — Stateniski: 1. Pārtika. 2. Rāpulis. 3. Iir. 4. Grupeciņas politiķus. 4. Nrt. 5. Emsārs. 6. Siartēt. 8. Akns. 10. Mare. 12. Arārēt. 15. Ka. 17. Ur. 19. Tolc. 21. I. s. 22. Orva. 23. Muca. 24. Ir s. 25. Skūt. 26. Tu.

Rita Liepa

POLONĒZE

(4. turpinājums)

„Mārtiņa un Ingrīdas Kauras laulības dzīves problēmas, vai ne? Īsumā, tikpat kā dažas rindas vietējai chronikai. Bet varbūt varētu sarakstīt romānu, kas ietu divi mēneši avizē zem svītras? Virs, kam nekad nav laika, vai, labāk sakot, nav vēlēšanās laiku iegūt. Sieviete, kas apprecējusi avīzes redaktoru aiz mīlestības, aiz vēlēšanās būt ar viņu kopā. Bet es neesmu rakstniece, es to neprotu izstāstīt. Vienudien es avizē, tavā avizē, lasiju par cilvēku, kas norijis adatu, ko ārsti nekādi nevar dabūt rokā. Adata staigā pa viņa miesu, virs dzīvo vesels, bet kuru katru brīdi šī negausīgā klaidone var ieklūt viņam sirdī. Adata sirdī, ko tad?"

Viņš stāvēja nezinā, vainīgs bez vainas. „Vai tad tik launi, Ingrīd?"

Pakarinātā fraka viegli un jokaini iešūpojās, kad Ingrīda pagāja tai garām un pienāca pie vira. „Vēl adata nav sirdī," viņa teica, „vēl jau nav. Piedod, ka tevi izbiedēju."

Viņš noskūpstīja viņas vaigu, bet Ingrīda neapskāva viņa plecus. „Tagad tev jāiet," viņa teica. „Tev taču jābūt redakcijā, vai ne?"

„Jā," viņš iesaucās gandrīz priecīgi. „Bet tu man apsoli neraudāt. Un par visu to lietu — parunāsim vēlāk."

*

„Nezinu, ko redakcija tagad atgādina vairāk — angļu aristokratu kolledžu vai pingvīnu salu," kāds ieteicās pievakarē „Pilsētas Balss" līdzstrādnieku istabā. Fraku astes plivoja ap galdu stūrim, tālrunu klausules kļāvās pie cieti stivinātām krūtīm, džentlmenis, ar lakādas kurpi piesizdams takti un mudinādams tempu, diktēja dāmai, kas sēdēja pie rakstāmmašīnas garā vakartērpā. Ierastajā gaisā ar putekļu, vecu avīžu un svaiga iespieduma krāsas smaku jaucās dažādas, tikai labam zinātājam franču vārdos nosaucamās smaržas. Visas mašīnas spiestuvē strādāja pilnā jaudā un Gropīte apgalvoja, ka tas dimdinot redakcijas namu taisni rumbas ritmā. Viņa arī bija pirmā, kas aizgāja uz preses balli, reizē ar Pasvilu, kam bija jāapraksta viesu ierašanās. Pēcāk cita pēc citas pazuda pingvīnu astes, redakcijā iestājās miers, kāda citkārt neiznāja pat svētvakarā.

Redaktors Kaurs šovakar izskatījās gluži kā katrā sadzīves lugā dižģimtīgajam varonim nepieciešamais pretstats — revolūcionārs. Pagērbis zem svārkiem aditu kamzoli, viņš vientuļš kā jaunas sociālas kārtības nesējs sēdēja savā darbistabā. Pa valējām durvīm varēja redzēt līdzstrādnieku istabu, tad vēl tikpat plaši pavērto ārzemju nodaļu, tulkotāju istabu un vēl citas, garā rindā apgaismotas, lielas un tukšas telpas, kas būtu lielās preses polonēzes cienīgas. Redakcija likās kā pamests kuģis, kur palicis vienīgi kapteinis.

Bet pie zalās spuldzes gaiteni tupēja arī vēl kuģa puika, risinādams krustvārdu mīklas, pa laikam traukdamies kājās, lai aiznestu manuskriptu uz saliktuvi vai bildi uz cinkografiju, palaikam pablenzdams apalajā gaitenā stundeni, vai nav laiks cilpot uz telegrafa āgentūru pēc telegrammām. Krustvārdu mīklu viņš atrežģīt nevareja, jo vai ik brīdi kādā istabā ietarkšķējās tālrunis. Sīkais Jurģis, kas bija atmainījis Laimonu, joza no viena aparāta pie otra, parupjā balsī atsaukdamies: „Pilsētas Balss!" kamēr šivakara dežurējošais žurnālists Bīta lejā kantinē iekoda vakariņas.

Pulkstenis tikšķēja, nams dunēja un drusku drebēja no mašīnu dārdonas, un Gropīte būtu piedzīvojusi „Kari—o — ka!"

„Polonēze nu būs beigusies," teica redaktors Kaurs, pirmo reizi pēc nepārtraukta darba paceldams acis. Pulkstenis rādīja pusdesmit, un šai mirkli no spiestuves uzbrāzās techniskais redaktors Žauts, nometa uzsvārci un palika stāvot frakā Kaura rakstāmgalda priekšā. „Tā. Kārtībā. Astoņas lappuses gatavas. Palēk vēl balles lappuse un ārzemes. Cerams, ka kriminālchronikā nekā liela nebūs. Un tagad es aizeju."

Bija ienāca ar žīksni apraksttitu lokānu. „Pasvila telefonāts no preses nama. Virsraksts: Tā sākās preses balle. Piecdesmit rindu."

„Trīsdesmit. Vairāk nevar," Kaurs noteica.

„Tātad balle pilnā sparā," viņš nodomāja, viens palicis. Un tikai tai brīdī viņš atcerējās Ingridu. Ieņēma gan viņa domās pirmā ierēgojās skapja stūrim urkabinātā fraka un gultā izklātais balles tērps. Ingrīda jau nu būs ar visu samierinājusies. Ko viņa darīja? Drošī vien gulēja uz zvilna un, laikiem atpurinādama matus no pieres, lasīja grāmatu. Kaut nu viņa šonakt negaidītu, bet dotos pie miera, tik patraukta, kāda viņa bija. Aizmirsis pateikt, ka būs mājās vēlāk nekā parasts. Kaurs pasniedzās pēc tālruņa, isā mirkli sakārtodams vārdus: „Man jāielauž avīze. Tas tās sasoditās balles dēļ. Bet rīt nemīsu sev brīvdienu, kā tu domā — —"

Mājās neviens neatbildēja: Ingrīda spītēja, vai varbūt jau gulēja, cieši un mierā aizmigusi? Varbūt vēl drusku paraudāja: „Ne jau par to . . . Tas nav tas . . . Tu nezini."

Viņš nolika tālruņa klausuli līdzās uz galda, — tur tā gulēja un pīkstēja, vienmērīgi, rātni un nejauki. Sapicis viņš to pēc laba laika uzmeta atpakaļ aparāta dakšai.

„Jurģi?" Kaurs uzbrēca zēnam. „Vai telegrammu vēl nav?"

Pulksten vienpadsmitos preses balles nojaušmas redakcijā atnesa fotografs, tad Glitums, sev pa priekšu bidīdams Gropīti. „Simts divdesmit rindu, tas ies ātri, un tad bliuks, atpakaļ!" Ar visu mēteli ienesies pie Kaura, viņš, rokas cūkādas cimdos plātīdams, sauca: „Padzēriens Rozā žvingulis un Šefa dusmas preses krodzinā — nu, pavisam eleganti!"

„Kungs, manuskriptu, pēc tam varēsit žvingulot. Jūsu dēļ negribu kavēt avīzi." Kaurs atsaucās, skarbs iznirdams no salikumu novilkumiem. Glitums un Gropīte sprēgtin atsprāga mašīnrakstītāju istabā.

Fotografs ieskrēja ar pirmajiem tikko kā izpeldinātajiem uzņēmumiem. Lielās polonēzes kopskats bija lielisks, it kā „Pilsētas Balss" fotografs, to uzņemdams, būtu sēdējis uz kronļukturа. Kaurs piemiedza kreiso aci, kas nozīmēja zināmu labpatiku. Pieci pirmie pāri arī bija krietni izdevies uzņēmums: ārlietu ministrs ar iekšlietu ministra kundzi, kara ministrs ar valsts kontroliera kundzi, prefekts ar ministru prezidenta meitu, augstskolas rektors ar operas primadonnu — paskat vien. Piektajā pārī avīzu koncerna vadītājs, „Pilsētas Balss" izdevējs, galanti smaidošais cand. rer. merc. Jāzeps Briežauka. Kuru sabiedrības dāmu viņš bija ievedis pirmajās rindās?

Kaurs abām rokām satvēra uzņēmumu, skatījās cieši, gribēja berzēt acis, bet atjēdzās, cik tas smieklīgi. Pārāk labi saskatāma un pārāk labi pazīstama bija Briežaukas dāma — Ingrīda Kaura.

Redaktors Kaurs pacēla skatu. Fotografs smaidīja, plivinādams paslapjās bildes un frakas stūrus.

Pie pretējās sienas, līdz pēdējai svītrai apnikusi, karājās karikatūra „Trīs musketieri": izdevējs Jāzeps Briežauka, vienas slejas garumā, tad atbildīgais redaktors — īsāks, toties divu sleju platumā, pēdīgi Kaurs, ne gaŗš, ne plats. Turpat zem zīmējuma sienā bija traips, ko reiz bija atstājusi kriminālreportiera Smetes aizmigušā galva ar ietaukotiem matiem. Uz galda gulēja sarkanais zīmulis, tālruņa aukla bija sapinķējusies, viss bija kā parasti. Un tomēr Mārtiņam Kauram istaba likās pārvērtusies gluži nepazīstama.

(Turpinājums seko)

Atrasta cilts, ko laika attīstība aizmirsusi

Kalifornijas ūniversitātes prof. Dr. Loebs paziņojis, ka viņš nesen atklājis un kopā ar sievu izpētījis kādu Dienvidafrikas cilti, kas dzīvojusi starp tuksnešiem un neizejamiem džungļiem, gadu simteņiem ilgi bijusi pilnīgi izolēta no satiksmes ar ārpasauli un, pēc zinātnieka atziņuma, joprojām dzīvojot tādos apstākļos, kādos cilvēce atradusies priekš 5000 gadiem.

Dr. Loebs pašlaik atgriezies no ekspedicijas pie šīs cilts, kas saucas Kuanijamas nēģeri, un gatavojas sarakstīt grāmatu, kamēr viņa sieva attīsta filmas un izgatavo skaņplates ar primitivajām cilts dziesmām.

Kuanijamieši nodarbojas tikai ar lopkopību. Viniem tomēr ir savi noteikti uzskati par likumību, par tirgošanos un dīvainā, bet ļoti stingrā morāles noteikumi. Cilti ir 50 procentu vairāk sieviešu nekā vīriešu un pastāv daudzsieviba. Viri par lopiem pērk sievas, kas, tāpat kā bērni un kalpotāji, ir viņu privāts īpašums. Palestīnā, sevišķi svarīgs reliģijā, Atlantika paktu, Eiropas parlamentu un kopīgu Dienvidaustrumāzijā.

„National-Zeitung", kas zelē, komentējot Šumāna v donā, norāda, ka pēdējā la jūras zināmas dorsstarpība tānijas un Francijas vidū. tās ir tīri saimnieciskas d sazarojot tirdzniecības bila rīkāju palīdzības ietvaros, norādīja, ka angļi nevarēs Ārkrt Francijā luksa preces rēm var iztikt un kas veli dina valūtu. Bet tieši lu ļiem nozīmīgu vietu vi rūpniecībā. Otrkārt, Be vienīs prātis ar Francijas tas Eiropas parlamentu.

Berlinē n komūnis

PADOMJU JOSLĀ APBR

Berlinē nodibinājusies kom ka opozicijas grupa, kas ar tris rietumu sektoru iestādes par atsevišķu partiju ar nos „komūnistiskā opozicijas KPO". Uzsaukumā, kas pies siem SED biedriem, KPO p raisīšanos no Maskavas. No ju Savienības atgriezušies e esot saārdījusi gadu desmitl vācu komūnistu partiju KP esot nejaukākā nodevība vi strādnieku kustības vēsturē gan jau pirms 1933. g. bijusi ju interesēs ietekmē un pēc k gām tūdaļ pakļāvusies Maska vēlēm. „Jau verdzībai pakļ domju okupācijas josla un armijas durkļi ir SED mugu teikts KPO uzsaukumā. Savienības ceļi nekad nebūšo vāciešiem, jo Maskava taisn pasaules politiku, kas jāīs starptautiskās strādnieku šķ ciem un jau tagad vāciešiem jusies nepanesama.

Daļa padomju militārās augstāku virsnieku un ierēd linē esot saņēmuši pavēli a Padomju Savienībā. Kā z raksts „Sozialdemokrat", š personas apsūdzot par ciešiem sakariem ar vāciešu dzīgu rīkojumu saņēmuši da domju saimniecības misijas Berlinē.

Krievu iestādes Berlinē pašas kārtos atlauju izdos siem preču sūtījumiem uz sektoriem, neuzticot vairs šo mu, kā līdz šim, Markgrafa licijai. Berlines galvenajā

Kādi spēki brie gadījumā

(Turpinājums no 1.

Ieroču trūkuma dēļ pag iespējams neko tālāk darīt, rāda Alsops, iekām Atlan **nav saistījis Rietumeiropu mu puslodi un nav pieņem un aizdošanas likums. Ga ablem šiem svarīgajiem no tomēr virzās uz priekšu. P esot panākta klusa vienoša to, kā militāri kritiskā reaģētu amerikāņu spēki V tas arī ieplānots Rietumu kombinētā štāba plānos. Fr kas, esot piekrituši fe Montgomerija iecelšanai pa vēlnieku ar noteikumu, ka kritiskas situācijas gadījum roto spēku vadību nodoc amerikānim. Vašingtonā ar formācija, ka nomas un a liguma pirmā gada deva miljards dolaru jaunos un tikpat daudz no esošajie kāņu krājumiem. Tas ga pietiekami, lai nodrošinātu mi ātrāko Eiropas apbruņo tomēr diezgan levērojama** Izsakās Džozefs Alsops.

„New York Times" no Va ziņo, ka Atlantika paktan ASV būšot arī stipra opozi venais iebildums pret pakta projektu esot tas, varbūt tiktu vājinātas A Nāciias. BBC, NYHT.

SVARĪGAS A

Ceturtdienas priekšp māns ieradās Londonā, l par visiem politiski aktua torijas stacijā viņu sagai abi ministri tūdaļ devās lelā, kur sākās apspriede par godu Šumānam Bevi divi dienas. Paskaidrojum

Preses pārstāvjiem Fran lietu ministrs izteicās, ka ar Bevinu paredzama liela nozīme un tās skars kā ab attieksmes, tā problēmas p les mieru. Oficiālās aprin donā izsakās, ka viens no ļiem jautājumiem, ko abi a nistri apspriedīs, būs Vā pācijas statūts. Bez tam pārrunāt stāvokli Tuvajos mos, kas, pēc pēdējiem n Palestīnā, sevišķi svarīgs nījai, Atlantika paktu, Ei stu parlamentu un kopīgu Dienvidaustrumāzijā.

NĒZE

„Man jāielauž avīze. Tas tās
ditās balles dēļ. Bet rīt nemšu
brīvdienu, kā tu domā — —“

ājās neviens neatbildēja: In-
a spītēja, vai varbūt jau gulē-
cieši un mierā aizmigusi? Var-
vēl drusku paraudāja: „Ne jau
to . . . Tas nav tas . . . Tu ne-
“

iņš nolika tālruņa klausuli līdzās
galda, — tur tā gulēja un pīk-
ā, vienmērīgi, rātni un nejauki.
īcis viņš to pēc laba laika uz-
a atpakaļ aparāta dakšai.

Jurģi?“ Kaurs uzbrēca zēnam.
i telegrammu vēl nav?“

ulksten vienpadsmitos ,preses
es nojausmas redakcijā atnesa
ografs, tad Glītums, sev pa priek-
bīdīdams Gropīti. „Simts div-
mit rindu, tas ies ātri, un tad
ikš, atpakaļ!“ Ar visu mēteli ie-
ies pie Kaura, viņš, rokas cūk-
šs cimdos plātīdams, sauca: „Pa-
riens Rozā žvingulis un Šeta
smas preses krodziņā — nu, pa-
am eleganti!“

Kungs, manuskriptu, pēc tam
rēsit žvingulot. Jūsu dēļ negribu
vēt avīzi.“ Kaurs atsaucās, skarbs
irdams no salikumu novilku-
em. Glītums un Gropīte sprāg-
atsprāga mašīnrakstītāju istabā.

Fotografs ieskrēja ar pirmajiem
ko kā izpeldinātajiem uzņēmu-
em. Lielās polonēzes kopskats bi.
lielisks, it kā „Pilsētas Balss“ fo-
grāfs, to uzņemdams, būtu sēdējis
kroņluktura. Kaurs piemiedza
eiso aci, kas nozīmēja zināmu
patiku. Pieci pirmie pāri arī bi-
krietni izdevies uzņēmums: ār-
tu ministrs ar iekšlietu ministra
ndzi, kara ministrs ar valsts kont-
liera kundzi, prefekts ar ministru
ezidenta meitu, augstskolas rek-
rs ar operas primadonnu — pa-
at vien. Piektajā pāri avīzu kon-
rna vadītājs, „Pilsētas Balss“ iz-
vējs, galanti smaidošais cand. rer.
erc. Jāzeps Briežauka. Kuru sa-
edrības dāmu viņš bija ievedis
rmajās rindās?

Kaurs abām rokām satvēra uzņē-
umu, skatījās cieši, gribēja berzē
cis, bet atjēdzās, cik tas smieklīgi
ārāk labi saskatāma un pārāk lai
azīstama bija Briežaukas dāma -
ngrīda Kaura.

Redaktors Kaurs pacēla skatu
otografs smaidīja, plivinādams
aslapjās bildes un frakas stūrus.

Pie pretējās sienas, līdz pēdējai
vītrai apnikusi, karājās karikatūra
Trīs musketieri“: izdevējs Jāzeps
riežauka, vienas slejas garumā
ad atbildīgais redaktors — īsāks
oties divu sleju platumā, pēdīgi
Kaurs, ne garš, ne plats. Turpat
em zīmējuma sienā bija traips, ko
eiz bija atstājusi kriminālreportie-
a Smetes aizmigušā galva ar ietau-
otiem matiem. Uz galda gulēja
arkanais zīmulis, tālruņa aukla bi-
a sapinkējusies, viss bija kā pa-
asti. Un tomēr Mārtiņam Kauram
staba likās pārvērtusies gluži ne-
pazīstama.

(Turpinājums sekos)

Atrasta cilts, ko laika attīstība aizmirsusi

Kalifornijas ūniversitātes prof. Dr.
Loebs paziņojis, ka viņš nesen at-
klājis un kopā ar sievu izpētījis kā-
du Dienvidafrikas cilti, kas, dzīvo-
dama starp tuksnešiem un neizeja-
miem džungļiem, gadu simteņiem il-
gi bijusi pilnīgi izolēta no satiksmes
ar ārpasauli un, pēc zinātnieka atzi-
numa, joprojām dzīvojot tādos ap-
stākļos, kādos cilvēce atradusies
priekš 5000 gadiem.

Dr. Loebs pašlaik atgriezies no
ekspedīcijas pie šīs cilts, kas sauc
Kuaniiamas nēģeri, un gatavojas
sarakstīt grāmatu, kamēr viņa sie-
va attīsta filmas un izgatavo skaņu
plates ar primitīvajām cilts dzies-
mām.

Kuanijamieši nodarbojas tikai ar
lopkopību. Viņiem tomēr ir savi no-
teikti uzskati par likumību, par tir-
gošanos un dīvaini, bet ļoti stingri
morāles noteikumi. Cilti ir 50 proc
vairāk sieviešu nekā vīriešu un pa-
stāv daudzsieviba. Viri par lopiem
pērk sievas, kas, tāpat kā bērni un
kalpotāji, ir vinu privāts īpašums.
Reliģija antver trīs pasaules — de-
besis, zemi un pazemi. Ir daudz die-
vu, bet viens lielais dievs Kaluma,
kas valda visus. Virs reti kad kļūst
par ģimenes galvu agrāk nekā 35
gadu vecumā, jo agrāk viņam nav
pietiekami daudz lopu sievu pirk-
šanai. Pašā pēdējā laikā cilts noteik-
kumos pieņemti „radikāli progresī-
vi grozījumi“, nosakot, ka virs nedrīkst
aprakt sievu dzīvu, ja tā viņam ne-
patīk. Jonprojām ir spēkā noteikums,
ka laiku pa laikam jāvēl jauns vir-
saitis, un tad jaunievēlētajam jāno-
galina vecais virsaitis. Tā ka virsai-
ša asinis nedrīkst izliet, vecais vir-
saitis jaunajam jānogalina vai nu
nožņaudzot, vai nomērdējot to bada
NYHT

Berlīnē noorganizējusies komūnistiska opozicija

PADOMJU JOSLĀ APBRUŅO ARĪ „TAUTAS UGUNSDZĒSĒJUS“

Berlīnē nodibinājusies komūnistiska opozicijas grupa, kas arī lūgusi trīs rietumu sektoru iestādes atzīt to par atsevišķu partiju ar nosaukumu „komūnistiskā opozicijas grupa KPO“. Uzsaukumā, kas piesūtīts visiem SED biedriem, KPO prasa atraisīšanos no Maskavas. No Padomju Savienības atgriezušies emigranti esot saārdījuši gadu desmitiem veco vācu komūnistu partiju KPD, un tā esot nejaukākā nodevība visā vācu strādnieku kustības vēsturē. KPD gan jau pirms 1933. g. bijusi padomju interešu ietekmē un pēc kara beigām tūdaļ pakļāvusies Maskavas pavēlēm. „Jau verdzībai pakļautā padomju okupācijas josla un sarkanarmijas durkļi ir SED mugurkauls“, teikts KPO uzsaukumā. Padomju Savienības ceļi nekad nebūšot derīgi vāciešiem, jo Maskava taisot tādu pasaules politiku, kas jāiznes uz starptautiskās strādnieku šķiras pleciem un jau tagad vāciešiem izrādījusies nepanesama.

Dala padomju militārās valdības augstāku virsnieku un ierēdņu Berlīnē esot saņēmuši pavēli atgriezties Padomju Savienībā. Kā ziņo laikraksts „Sozialdemokrat“, šīs amatpersonas apsūdzot par pārāk ciešiem sakariem ar vāciešiem. Līdzīgu rīkojumu saņēmuši daudzi padomju saimniecības misijas locekļi Berlīnē.

Krievu iestādes Berlīnē turpmāk pašas kārtos atlauju izdošanu visiem preču sūtījumiem uz rietumu sektoriem, neuzticot vairs šo uzdevumu, kā līdz šim, Markgrafa vācu policijai. Berlīnes galvenajā telegrafa kantorī, kas atrodas krievu sektorā, tagad gandrīz visas telegrammas uz rietumu sektoriem jānodod padomju cenzūras virsniekam cenzēšanai. Tāpat cenzūra interesējoties par telegrammām no rietumu sektoriem, īpaši, ja tajās skarti saimnieciski vai politiski jautājumi.

No Brandenburgas saņemta ziņa, ka Drēcas ciemā laikam gatavojoties rīkot pirmo krievu joslas kolchozu, jo tur savesti lieli vairumi labības, sēklu un lopbarības un veidojoties arī lauksaimniecības mašīnu stacija. Tai pašā laikā no Zaksijas ziņo, ka tur nolemts apbrunot ar šaujamiem ieročiem un īpaši apmācīt arī „tautas ugunsdzēsējus“.

BBC, ST, AZ

Kādi spēki briesmu gadījumā

(Turpinājums no 1. lpp.)

Ieroču trūkuma dēļ pagaidām nav iespējams neko tālāk darīt, tālāk norāda Alsops, iekām Atlantika pakts nav saistījis Rietumeiropu ar rietumu puslodi un nav pieņemts nomas un aizdošanas likums. Gatavošanās abiem šiem svarīgajiem notikumiem tomēr virzās uz priekšu. Piemēram, esot panākta klusa vienošanās par to, kā militāri kritiskā momentā reaģētu amerikāņu spēki Vācijā, un tas arī ieplānots Rietumu ūnijas kombinētā štāba plānos. Franči, liekas, esot piekrituši feldmaršala Montgomerija iecelšanai par virspavēlnieku ar noteikumu, ka pēkšņas kritiskas situācijas gadījumā sabiedroto spēku vadību nodos kādam amerikānim. Vašingtonā arī esot informācija, ka nomas un aizdošanas līguma pirmā gada deva būšot 1 miljards dolaru jaunos materiālos un tikpat daudz no esošajiem amerikāņu krājumiem. Tas gan neesot pietiekami, lai nodrošinātu iespējami ātrāko Eiropas apbrunošanu, bet tomēr diezgan ievērojama palīdzība, izsakās Džozefs Alsops.

„New York Times“ no Vašingtonas ziņo, ka Atlantika paktam tomēr ASV būšot arī stipra opozicija. Galvenais iebildums pret pašreizējo pakta projektu esot tas, ka ar to varbūt tiktu vājinātas Apvienotās Nācijas. BBC, NYHT, NZ, GZ

Ungāru bīskapi pārtrauc sarunas ar valdību

Ungārijas katoļu bīskapi, kas bija sākuši sarunas ar komūnistisko valdību par baznīcas un valsts turpmāko attieksmju izveidošanu Ungārijā, pazinojuši, ka sarunas pārtrauc. Vēstulē ministru prezidentam Dobijam viņi norādījuši, ka neredzot nekādas iespējas sarunu turpināšanai. Domā, ka bīskapi rīkojušies saziņā ar Vatikānu. Īsi pirms tam valdības aprindās bijusi pārliecība, ka vienošanās tomēr vēl būtu iespējama, ziņoja Bāzeles „Nationalzeitung“. Vatikāna aprindās gan izsakās, ka sarunu izjukšana jau esot bijusi paredzama, bet bīskapi nerīkojoties pēc Svētā Krēsla norādījumiem. Viņiem ar Vatikānu vairs neesot nekādu sakaru, bet viņi gan zinot paši, kas viniem darāms.

Par baznīcas vajāšanām zemēs aiz „dzelzs aizkara“ ceturtdien runāja Kenterberijas archibīskaps Dr. Fišers. Kardināļa Mincenti un citi līdzīgi gadījumi norādot, kādām briesmām pakļauta garīdzniecība Austrumeiropā. Pat tajās vietās, kur komūnisti baznīcu vēl cieš, viņi ar dažādiem paņēmieniem sabotē tās darbu.

Jauns piemērs ir gadījums Dienvidslavijā, kur Belgradē kāds mācītājs trešdien notiesāts uz 12 gadiem piespiedu darbos par to, ka viņš esot bijis „kādas Kroatijas terroristu bandas vadītājs“. Pēdējā laikā pastiprinātajām baznīcas vajāšanām ceturtdien pievērsās arī vairāki angļu laikraksti. Konservātīvais „Daily Telegraph“ norādīja, ka ungāru valdība, kā redzams, nolēmusi galīgi paralizēt katru baznīcas darbību. To zinājuši arī bīskapi, nolemdami sarunas ar valdību pārtraukt. Neatkarīgais „Times“ minēja divas padomju metodes cīnai pret baznīcu. Zināmās reizēs Maskava īslaicīgi atbalstot ortodokso baznīcu, lai tā cīnītos pret Vatikānu, citos gadījumos atkal noraidot jebkādu reliģisku kultu. Izrādījies, ka baznīcu, kurai jau ir tūkstošiem gadu senas tradicijas, Austrumeiropā nav tik viegli iznīcināt. Daudzi ticīgie ar mieru ne vien ciest savas ticības dēļ, bet pat mirt. Liekoties, ka ungāru valdība tagad nožēlo, ka Mincenti padarījusi par mocekli.

BBC, AZ, BNZ

SVARĪGAS APSPRIEDES LONDONĀ

Ceturtdienas priekšpusdienā Francijas ārlietu ministrs Robērs Šumāns ieradās Londonā, lai apspriestos ar britu ārlietu resora vadītāju par visiem politiski aktuāliem jautājumiem, kas skar abas valstis. Viktorijas stacijā viņu sagaidīja Bevins un lielas ļaužu masas. No stacijas abi ministri tūdaļ devās uz Lielbritanijas ārlietu ministriju Dauninga ielā, kur sākās apspriedes, kas ilga nepārtraukti visu dienu. Vakarā par godu Šumānam Bevins rīkoja dineju. Londonā Šumāns uzturēsies divi dienas. Paskaidrojums par apspriedēm gaidāms piektdienas vakarā.

Preses pārstāvjiem Francijas ārlietu ministrs izteicās, ka apspriedēm ar Bevinu paredzama liela politiska nozīme un tās skars kā abu valstu attieksmes, tā problēmas par pasaules mieru. Oficiālās aprindas Londonā izsakās, ka viens no galvenajiem jautājumiem, ko abi ārlietu ministri apspriedīs, būs Vācijas okupācijas statūts. Bez tam paredzēts pārrunāt stāvokli Tuvajos austrumos, kas, pēc pēdējiem notikumiem Palestīnā, sevišķi svarīgs Lielbritanijai, Atlantika paktu, Eiropas valstu parlamentu un kopīgu politiku Dienvidaustrumāzijā.

„National-Zeitung“, kas iznāk Bāzelē, komentējot Šumāna vizīti Londonā, norāda, ka pēdējā laikā valdījušas zināmas domstarpības Lielbritānijas un Francijas vidū. Pirmkārt, tās ir tīri saimnieciskas dabas. Saskanojot tirdzniecības bilances amerikāņu palīdzības ietvaros, Londona norādīja, ka angļi nevarēs vairs iepirkt Francijā luksa preces, bez kurām var iztikt un kas veltīgi aizplūdina valūtu. Bet tieši luksa preces ieņem nozīmīgu vietu visā franču rūpniecībā. Otrkārt, Bevins nav vienis prātis ar Francijas valdību par Eiropas parlamentu. Vēl priekš Šumāna vizītes Parizē vajadzēja notikt piecu valstu konferencei par Eiropas turpmāko sadarbību. Bet Lielbritanijas ārlietu ministrs visu laiku uzskatījis Eiropas parlamentu ar zināmu neuzticību. Pēc Bevina ieskatiem, pār šādu iestādījumu atsevišķām valdībām nebūs pietiekamu kontroles tiesību, kas varētu radīt zināmus sarežģījumus.

Priekš došanās uz Londonu trešdien Šumāns deva interviju vācu zinu aģentūras „Südena“ pārstāvim. „Pēckara laikā visās zemēs mēs varam konstatēt vienādu parādību — slimnieks kļūst pārāk nepacietīgs,“ teica Francijas ārlietu ministrs. To varētu teikt arī par Vāciju. Viņam jau pašā sākumā bijis skaidrs, ka Rūras noligums radīs neapmierinātību, tāpat okupācijas statūts. Bet vāciešiem vajadzētu saprast arī citas tautas. Francija vēlas, lai visas Eiropas nācijas varētu sadarboties. Ja vācieši tagad uztraucas par demontāžām, tad viniem nevajadzētu aizmirst, ka okupācijas laikā no Francijas izveda 80.000 mašīnu 400 miljardu franku vērtībā. Pēc vācu preses domām, šī intervija liecinot, ka galvenā nozīme Londonas apspriedēs būs veltīta Vācijas problēmām.

DAŽOS VĀRDOS

Pēc Ziemsvētku brīvlaika britu parlaments trešdien sāka atkal darbu. Pirmajā sēdē apspriests stāvoklis Palestīnā, Atlantika pakts un Vācijas okupācijas statūts.

Nelegālu komūnistiskās literatūras transportu no austrumu joslas Rietumvācijā un Beneluksa valstīs konstatējusi Braunšveidas policija. Pāri robežai to pārgādā gan gājēji, gan smagās mašīnas, kas uztur transitsatiksmi.

Ārlietu ministru Maršalu Rietumkarolinā apmeklēja prezidents Trumens. Prezidenta preses birojs paskaidrojis, ka šim apmeklējumam bijis privāts raksturs.

Nāves sods turpmāk atkal paredzēts Rumānijā, saskaņā ar parlamenta ceturtdienas lēmumu. Nāves sodu varēs piespriest par rūpniecības iekārtas iznīcināšanu, par saimniecības sabotāžu un par saimnieciskas vai militāras informācijas izdošanu ārvalstīm.

Militārā tribunālā otrdien būs jāatbild Rietumvācijas komūnistu vadonim Maksim Reimanam, kurš nesen draudēja ar vēlāku izrēķināšanos visiem vāciešiem, kas sadarbosies ar rietumu militārajām valdībām Rūras statūta iedzīvināšanā.

Aizliegt visus radioaparātus, lielākus par 3 spuldzēm, nolēmusi padomju joslas iekšlietu pārvalde, lai aizkavētu rietumu raidītāju noklausīšanos. Tā atstājot uz iedzīvotājiem ārdītāju ietekmi un kavējot ātru pāreju uz tautas demokratiju. Bloku uzraugiem uzdos turpmāk rūpīgāk izsekot sava iecirkņa iedzīvotāju gaitām. Par visiem tiem, kas uztur sakarus ar Berlīnes rietumsektoriem vai Vācijas rietumjoslām, jāziņo priekšniecībai.

Apvienoties amerikāņu arodbiedrību CIO un AFL uzaicinājis ASV darba ministrs, lai varētu labāk nokārtot strādnieku algu jautājumu.

Trumens ar mieru Vašingtonā tiksies ar Staļinu

Henrija Vollesa „progresa partijas“ nacionālā komiteja pieprasījusi organizēt prezidenta Trumena un maršala Staļina tikšanos. Komiteja ierosina, lai jaunajam ārlietu ministram Ečesonam uzdotu noorganizēt abu valstvīru sastapšanos, lai tie varētu vienoties par „aukstā kara“ izbeigšanu. Trumens ceturtdien Vašingtonā presei paskaidrojis, ka viņš būtu ar mieru runāt ar Staļinu par ASV un Padomju Savienības domstarpību novēršanu, bet šai sanāksmei būtu jānoties Vašingtonā.

Aizsardzības ministrs Forestals paziņojis, ka Trumens esot pieņēmis militārās palīdzības programmu Rietumeiropas valstīm un drīzumā lūgšot kongresu apstiprināt šo programmu, kā arī atvēlēt vajadzīgos līdzekļus. Pēc informētu aprindu domām, pieprasāmo līdzekļu apmēri varētu būt 1—2 miljardi dolaru.

St

Nāves sodu pakarot kādam amerikāņu kareivim par vācietes izvarošanu piespriedusi amerikāņu augstākā militārā tiesa, bet viņu līdzdalībniekam 20 g. pārmācības namā.

Jauns līdzeklis alkoholiķu ārstēšanai atrasts Anglijā. „Medical World“ ziņo, ka līdzeklis tik iedarbīgs, ka ārstējamā veselību varot apdraudēt jau degvīna pudeles korka paostīšana. Kāds pacients, kas ārstēts ar šo līdzekli, tetraetiltiuramdisulfidu, iedzēris restorānā vienu glāzīti, pēc tam aizskrejis no restorāna, pamezdams tur savu ligavu, un mājās nogulējis slims trīs dienas.

Ūdens eksportu uz Kiraso salu uzņēmušies Zviedrijas tankkuģi, kas izved no turienes naftu. Salā nav ne upju, ne ezeru. Ievesto ūdeni iedzīvotāji neizmantos dzeršanai, bet gan mazgāšanai.

Pasaules pilsonis Nr. 2, kāds grieķis vārdā Paledefkiss, kas dzīvo Šveicē un nodarbojas ar žurnālistiku, pieprasījis IRO izcelošanas pasi, lai satiktos Parīzē ar pasaules pilsoni Nr. 1, Geriju Devisu.

Jaunu pareizrakstību 1. aprīlī noteiks Dānijā. Tā būs līdzīga norvēģu un zviedru pareizrakstībai. Arī dāņi uz priekšu lietvārdus rakstīs ar mazajiem burtiem.

Pievienoties Lisenko mācībai Bulgārijas dabzinātniekus un biologus uzaicinājusi komūnistu partijas centrālā komiteja.

Jauns bumbas atentāts noticis atkal Kairo. Valsts tiesas priekšā eksplodējis kāds sprāgstamkermenis, kas bijis ievietots portfelī. Divas personas nogalinātas un 22 ievainotas. Oficiālās aprindas pārliecinātas, ka atentātu izdarījis kāds slēgtās „Musulmaņu apvienības“ biedrs.

Aukstuma vilnis skāris dažus ASV rietumu apgabalus, apdraudot arī Kalifornijas auglu ražu. Losandželosā pirmo reizi kopš 1932. g. uzsnidzis sniegs, bet Longbičā pirmo reizi 50 gados.

MĪLESTĪBAS DZĒRIENS

Džona Koljēra stāstiņš

Nervozs kā kaķēns Elens Ostins slīja augšup pa kāpām zināmām, tumšām un čīkstošām kāpnēm un, sasniedzis krēslaino priekšnamiņu, labu brīdi blenza apkārt, iekām uz vienām durvīm ieraudzīja to vārdu, ko meklēja.

Viņš pagrūda šīs durvis, gluži kā viņam bija piesacīts, un atradās mazā telpā, kur nebija citu mēbeļu kā viens parasts virtuves galds, šūpuļkrēsls un vēl vienkāršs krēsls. Pie netirās, dzeltenās sienas bija daži plaukti, kur stāvēja varbūt kāds ducis pudeļu un podiņu.

Vecs vīrs sēdēja šūpuļkrēslā, lasīdams avīzi. Neteicis ne vārda, Elens viņam pasniedza zīmīti, kas tam bija iedota. „Apsēžaties, Ostina kungs,“ vecais virs pieklājīgi teica. „Priecājos ar jums iepazīties.“

„Vai tas tiesa,“ Elens ierunājās, „ka jums esot tāds šķidrums, kas — ē — kam pavisam ārkārtīga iedarbība?“

„Mans mīļais kungs,“ vecais atbildēja, „mani preču krājumi nav visai lieli, es netirgojos ne ar caureias līdzekļiem, nedz zālēm, kas veicina zobu nākšanu, bet, cik nu man to zāļu ir, tās ir stipri dažādas. Esmu pārliecināts, ka neviena no manām zālēm nav tāda, kuras iedarbību varētu apzīmēt par parastu.“

„Jā, lieta tā —“ Elens iesāka.

„Šeit, piemēram,“ vecais viņu pārtrauca, pasniegdamies pēc pudeles plauktā, „šeit ir šķidrums, kas tikpat bezkrāsains kā ūdens, gandrīz bez garšas, gluži nesamanāms kafijā, pienā, vīnā vai citos dzērienos. Tāpat arī neviena pēcnāves izmeklēšanas metode neiaudā to atrast.

„Jūs gribat teikt, ka tā ir inde?“ Elens iesaucās krietnā izbīlī.

„Ja patīk, dēvējiet to par cimdu tīrāmo šķidrumu,“ vienaldzīgi atteica vecais. „Varbūt, ka ar to var tīrīt cimdus. Nekad neesmu mēģinājis. Varētu to saukt arī par šķidrumu dzīves tīrīšanai. Dzīvei reizēm vajadzīga tīrīšana.“

„Nekā tamlīdzīga es nevēlos,“ Elens iebilda.

„Kas gan tam kait? Vai zināt, cik tas maksā? Par vienu tējkaroti, kas ir pietiekams daudzums, prasu pieci tūkstoši dolaru. Mazāk nekad. Neviena penija.“

„Cerams, ka visi jūsu maisījumi nebūs tik dārgi.“

„Ak, žēlīgais, nē! Piemēram, nebūtu nekāda prāta to pašu prasīt par mīlestības dzērienu. Jauniem laudīm, kam vajaga mīlestības zāļu, reti kad ir kabatā pieci tūkstoši dolaru. Citādi tiem nevajadzētu mīlestības dzēriena.“

„Loti patīkami to dzirdēt.“

„Es uz šo lietu skatos tā: pakaloo pircējam ar vienu preci, un viņš nāks atkal, kad vajadzēs citas. Pat, ja tā būs daudz dārgāka. Ja vajadzēs, viņš šo naudu ietaupīs.“

„Tātad jūs patiešām pārdodat mīlestības dzērienus?“

„Ja nepārdotu mīlestības dzērienus,“ teica vecais, pasniegdamies pēc citas pudeles, „tad es nemaz nebūtu ieminējies par to otru lietu. Tikai tāpēc, ka varu jums palīdzēt, atļaujos tādu atklātību.“

„Un šie dzērieni, vai tie iedarbojas tikai, lai — lai — ē—“ stostījās Elens.

„O, nē, to iedarbība ir pastāvīga un sniedzas dziļi, bet, protams, ietekmē arī dziņas. Jā gan, bagātīgi, vīlnā mērā, uz visiem laikiem. Taču jums jāiegaumē arī tīri garīga iedarbība.“

„Protams,“ Elens pievienojās.

„Vienaldzību šie mīlestības dzērienpārvērš dedzīgā atdevībā, dusmas — pielūgsmē. Ja iedosit jaunajai dāmai tikai vienu mērinu — garža būs pilnīgi nemanāma apelsīnu sulā, virā vai kokteilī, tad varu jums galvot — lai viņa būtu cik vieglprātīga būdama, tā pilnīgi pārvērtīsies. Viņa nevēlēsies vairs nekā cita, kā vien vientulību — un jūsu tuvumu.“

„Es tikko spēju tam ticēt,“ teica Elens. „Vinai tā patīk viesības!“

„Viņai tās vairs nepatiks. Viņai būs bailes, ka jūs nesatiekat daudz jauku, skaistu sieviešu.“

„Ko, vai viņa patiešām būs greizsirdīga?“ Elens iesaucās sajūsmināts. „Manis dēļ?“

„Jā, viņa gribēs jums būt viss.“

„Tā viņa jau ir. Bet viņa neliekas ne zinis.“

„Gan jau, — pēc tam, kad būs iebaudījusi šo te. Viņai cits nekas vairs nestāvēs prātā. Jūs klūsit par viņas dzīves vienīgo saturu.“

„Brīniškīgi!“ Elens iesaucās.

„Viņa gribēs zināt visu, ko vien jūs darisit. Visu, ko būsit dienā piedzīvojis. Katru vārdu. Viņa gribēs zināt, ko jūs domājat, kādēl jūs pēkšņi pasmaidāt, kāpēc izskatāties noskumis.“

„Tā ir mīlestība!“

„Jā gan. Un kā viņa par jums rūpēsies! Viņa nekad nelaus jums garlaikoties, sēdēt caurvēiā, atstāt ēdienu uz šķīvja. Ja nokavēsities kaut vai par stundu, viņa pārdzīvos sausmas. Viņa domās, ka esat nosists vai arī jūs savaldzinājusi kāda sirēna.“

„Nemaz nevaru iedomāties Diānu tādu!“ Elens iesaucās, tikko valdīdamies aiz prieka.

„Jums nemaz nevajadzēs iedomāties, tā būs īstenība. Un, starp citu, sirēnas vienmēr gadās ceļā, un ja vēlāk iznāk tā, ka jums paslīd kāja — jā, jā, viss kas var gadīties — tad nemaz neraizējaties. Viņa jums piedos, beigās vienmēr piedos. Viņa būs briesmīgi sāpināta, protams, bet viņa piedos — beigās.“

„Tas nekad nenotiks.“ Elens sirsnīgi apgalvoja.

„Zināms, ka nē,“ teica vecais virs. „Bet, ja nu tāds gadījums būtu, tad nemaz nebažījāties. Viņa nekad no jums neškirsies. O, nē! Un, pats par sevi saprotams, viņa pati jums nedos ne visniecīgākā iemesla, pat ne aizdomām.“

„Un cik šis brīniškīgais dzēriens maksā?“

„Tas nav tik dārgs kā cimdu tīrītājs vai dzīves tīrītājs, kā reizēm to mēdzu saukt. Nē. Tas maksā pieci tūkstoši dolaru, ne penija mazāk. Cilvēkam jābūt krietni vecākam nekā jums, lai kaut ko tādu varētu atļauties. Tādam nolūkam drusku jāiekrāj.“

„Bet cik tad maksā mīlestības dzēriens?“

„Ak, tas,“ teica vecais, atvērdams virtuves galda atvilktni un izņemdams mazu, netīra izskata pudelīti. „Tikai vienu dolaru.“

„Nemaz nevaru izsacit, cik pateicīgs es jūtos.“ Elens teica, vērodams, kā vecais virs to piepilda.

„Es laborāt pakalpoju. Tad pircēji vēlāk atgriežas, kad viņiem klājas labāk. Tad viņi vēlas dārgākas lietas. Tā, te būs. Redzēsit, ka tas būs loti iedarbigs.“

„Vēlreiz liels paldies,“ Elens teica. „Ardievu.“

„Uz redzēšanos!“ atbildēja vecais virs. „Uz drīzu redzēšanos!“

Vai jums ir dzelzs nervi?

„Dzelzs nervi“ pašlaikam slavēti un daudzi arī apgalvo, ka viņiem tādi ir. Kā gan pārbaudīt, vai šiem cilvēkiem patiešām ir stipri nervi, vai, zinādami savu nervozitāti, viņi tikai mēģina to noslēpt? Speciālisti šim nolūkam izstrādājuši īpašu jautājumu tabulu. Uz katru jautājumu jāatbild bez apdomāšanās ar „jā“ vai „nē“. Rezultātus beigās salīdzina, un pēc tiem tad var secināt, cik izturīgi ir katra nervi. Jautājumi ir šādi:

1. Vai jūs viegli smejaties?
2. Vai, dusmojoties par kādu lietu, staigājat šurpu un turpu pa telpu?
3. Vai jūs ātri var novest līdz asarām?
4. Vai varat mierīgi bez grozīšanās nosēdēt krēslā?
5. Vai kādreiz esat domājis par pašnāvību?
6. Vai guļot varat dzirdēt savas sirds pukstus?
7. Vai tumsā vai tukšā telpā jums rodas bailes?
8. Vai, tumsā ejot pa ceļu, jums ir sajūta, ka kāds pastāvīgi seko?
9. Vai piepešas izšķirošanās gadījumā vilcināties ilgi?
10. Vai kādreiz jūtat sevī vēlēšanos piepeši skaļi izkliegties?
11. Vai lielās briesmās viegli zaudējat galvu?
12. Vai, stāvot augstā paaugstinājumā, baidāties nogāzties zemē?
13. Vai ēdienu norijat nesakožļātu un tam līdzi arī gaisu?
14. Vai jums ir paradums sākt ko jaunu, iekām vecais darbs vēl nav pabeigts?
15. Vai tas, ka ceļā sastopat arvien jaunus pretimnācējus, jums sagādā prieku?
16. Vai niknumā jūs izsakāt vārdus, ko vēlāk nožēlojat?
17. Vai bieži esat ironisks vai cinisks pret saviem pretējā dzimuma radiniekiem?
18. Vai, ierodoties teātrī vai kādā citā sarīkojumā ar novēlošanos, labāk paliekat stāvot, nekā ieņemat savu vietu pirmajā rindā?
19. Vai spēlēs jūs nomāc bailes spēlē pazaudēt?
20. Vai lasot jūs varat viegli koncentrēties?

Cilvēkam, kam patiesi ir „dzelzs nervi“ un labi izlīdzināts sirds prāts, no šiem 20 jautājumiem uz 17 jāatbild ar „nē“ un tikai uz trim ar „jā“. Šie trīs jautājumi ir 1, 4 un 15.

TĀ VIŅI IZTEICĀS

Adīšana sievietēm sagādā iespēju sarunāties par kaut ko domāt. N. Ohara

Pieredzi ir kaut kas tāds, ko jūs gan labprāt gribētu, ja vien jums tā nebūtu tāpat dzīvo.

*

Sirdsapziņa ir iekšēja balss, kas mūs brīdina neskērsot ielu, kamēr deg sarkanā signāluguns, jo aiz stūra varētu stāvēt policists.

*

Sievietes darbs nekad nav padarīts. Un Jāņa sievietes par to pat nemaz nekaunas.

*

Kādas nācijas morāle ir kā tās zobi: jo vairāk tie satrunējuši, jo vairāk sāp, kad tiem pieskaras.

IRO INTERNACIONĀLĀ MEKLĒŠANAS APVIENĪBA, AROLSENĀ, MEKLĒ:

Kurtu Džemu Hāzi, dz. 15. 8. 1929. Rigā, pēdējās ziņas no Vircburgas; Aleksandru Jolti, dz. 20. 10. 1928. Rigā, p. z. no Danckas; Vladimiru Jurjevu, dz. 15. 7. 1890. Rigā, p. z. no Liepājas; Nikolaju Jurjevu, dz. 9. 7. 1922. Liepājā, p. z. no Liepājas; Laimoni Klinzi, dz. 18. 10. 1926. Lauceenu pag., p. z. no Hersbrukas pie Nirnbergas; valdi Jāni Klinzi, dz. 8. 11. 1925. Lauceenu pag., p. z. no Hersbrukas; Kārli Vilni Krūminu, 20 g. v., p. z. no Rigas; Alīni Kaskinu, dz. 1942., p. z. no Kuldīgas; Ernestu Pēteri Kuskinu, dz. 29. 10. 1907. Igaunijā Valkā, p. z. no Kuldīgas; Haraldu Lanskū, dz. 20. 12. 1908. Mazirbē, p. z. no Breslavas; Jāni Martinsonu, dz. Latvijā; Edgaru Poli, dz. 12. 4. 1912. Strūteles pag., Zemgalē; Jāni Purinu-Purini, dz. 6. 7. 1913., p. z. no Rigas; Annu Rauzi, dz. 18. 5. 1899., p. z. no Minchenes; Rasmu Rogu, dz. 1925. Rigā; Vollu Seceņu, dz. 1910. Rigā, p. z. no Rigas; Zelmu Sekuli, dz. 22. 4. 1929., p. z. no Berchtesgādenes; Nikolaju Ērikū Skuju, dz. 5. 10. 1913. Iecavā, p. z. no Rigas; Veru Vilsoni, dz. 1917. Krievijā.

„BIEDRA X" DUBULTĀ DZĪVE

Sārkanā zirnekļa smalkie tīkli

Desmit gadu par valdības aģentu ASV komūnistu partijā

Desmit gados es, kamēr pieņemu strādāju pie komūnistiem, neatklāju nevienu meistaraģentu, neatsedzu nekādu milzīgu konspirāciju, nenodevu valdībai dokumentus par plānotiem apvērsumiem. Es ziņoju par šo ļaužu necilo ikdienas aktivitāti, un to, ko es redzēju, pēc manām domām, ir svarīgi zināt visiem: es novēroju fanātisku, nenogurdināmu nodošanos uzdevumam. Savus 200 dolārus nopelnīju ar vienkāršu darbu, 12 un dažreiz pat 16 stundu dienā aizlīmēdams aploksnes, izdalīdams apkārtrakstus un brošūras brīvdabas sapulcēs, apstaigādams dzīvokļus, lai pārdotu komūnistu avīzi, runādams uz ielu stūriem, uzsākdams sarunas pie afišu stabiem, allaž cenzdamies iegūt jaunus biedrus partijai. Pie tam es biju viens no simtiem, kas visi strādāja tikpat cītīgi, bieži vien pat bez kādas algas.

No centrālkomitejas pienāca rīkojumi ar sevišķiem uzdevumiem, parasti mutvārdu veidā, jo komūnistu technika aizliedz svarīgas lietas uzticēt papiram. Nekad nepietika laika visu uzdoto paveikt. Vienu dienu, teiksim, bija jādodas uz lielu fabriku, lai dotu rīkojumu mūsu aģentiem sākt plašu vervēšanas kampaņu: „Katram biedram ik nedēļu iegūt vienu jaunu biedru!" Citā reizē šāda kampaņa bija jāorganizē ostnieku vidū. Sākumā — nekādu panākumu. Ostnieki izrāva mums no rokām komūnistu avīzes un to tām sakūra ugunskuru. Mūs viņi nolamāja par „utainajiem sarkaniem", un viens man iegāza pa degunu. Bet tas viss lietu nespēja apstādināt. Pienāca jauns rīkojums no štāta centrālkomitejas: „Savāciet visas meitenes, ko varat sadzīt, un palaižiet tās uz ostniekiem!" Šo jauko meiteņu degunus neviens kuģu krāvējs, ne doka strādnieks nealaižtika, neviens arī nededzināja viņu avīzes. „Dabūjiet vēl vairāk meiteņu, bet ne no kautrīgajām!" nāca pavēle.

Lielāko daļu dienas pavadīju, zvanīdams pie svešām durvīm, bet nekad es namamātēm nekā neminēju par komūnismu. Stāstīju, ka gatavojās svarīgas sociālas pārmaiņas un tautai pašai tajās aktīvi jāpiedalās, lai tās notiktu istā amerikāņu garā. „Kādēļ jūs neatnākat kādreiz uz mūsu sapulcēm?" Tā un līdzīgi es pievilināju simtiem interesentu. Bet arī sapulcēs mēs nerunājām tieši par komūnismu, bet gan propagandējām partijas līnijas garā pret ASV ārpolitiku.

1940. gada 15. oktobrī mūsu mītnē pārrunāja, kā izgatavot viltotus dokumentus, lai nevienam komūnistam nebūtu jālet kara dienestā. Bet vēlāk nolēma to nedarīt, jo partijai bija vajadzīgi komūnisti visās bruņoto spēku nozarēs. Pa vakariem mēs sējām ienaida sēklu arodbiedrību zālēs, ielu stūros un skolās. Nēģeriem runājām par rasu apspiešanu Amerikā, īru kvartālā par britu varmācību, žīdiem stāstījām par antisemītisma jaunumiem. Visu cilvēku patiesie draugi bija vienīgi komūnisti. Nekautrējāmies ne no kādiem nomelnošanas paņēmieniem. Kad kāda tirgotāja saplēsa piedāvāto avīzi un iztrieca mani no veikala, piedraudēdama ar Huvera biroju, teicu: „Kundze, vai jūs arī zināt patiesību par Huveru? Kā viņš apkaroja alkohola kontrabandistus un pēc tam pats pa prohibicijas laiku ieguva miljonus?" Tur nebija ne graudiņa patiesības. Kad sagatavoja miera laika mobilizāciju, mēs visi sūtījām protesta vēstules kongresam, parakstīdami ne vien savus, bet vēl desmitiem fiktīvu vārdu. Es mūsu biedriem klubā izdalīju dučiem atšķirīga parauga rakstāmpapīru un aplokšņu.

Nekas neparasts nebija sludinājumu izspiešanas kampaņas, ja kāds veikalnieks atteicās sludināties mūsu avīzē. Es reiz vadīju kampaņu, kurā katrs mūsu kluba biedrs četras reizes vienā dienā pa telefonu piedraudēja veikalam ar boikotu. „Pie velna," beidzot brēca izmisušais tirgotājs, „jūs jau man izmaksājat vairāk ar to vien, ka cauru dienu bloķējat manus tālruņus! Es došu sludinājumu!"

Pēckara gados viens no mūsu efektīgākajiem trikiem bija ar kara veterāniem. Mēs tos visus bez izņēmuma uzņēmējām mājās, teikdami, ka mūsu klubā iekārtota bezmaksas padomdošana kara dalībniekiem. Mēnešiem mūsu birojā ik dienas plūda veterāni, kas bija pārsteigti par ārkārtīgi laipno uzņemšanu. Noalgoti juristi izpētīja viņu apdrošināšanas un citus dokumentus un dažkārt atrada, ka veterānam vēl kas pienākas no valsts. Daži no biroja aizgāja par vairākiem simtiem dolaru bagātāki nekā ienācis. Pirms aiziešanas viņus aizturēja smaidīga glīta meitene: „Kā būtu ar sviestmaizīti un lāsti atspirdzinājuma? Par brīvu!" Daudzi no šiem vīriem tiešām kļuva komūnisti.

Visā darbības laikā savu uzdevumu turēju slepenībā, un par to nezināja arī mana sieva. Vinai gan bija zināms, kur es strādāju, bet tā nezināja, ka tas ir komūnistu klubs. Viņa ar laiku iemācījās mani daudz neizvaicāt. Bet mēs ne viens, ne otrs nebijām laimīgi.

1947. g. pavasarī partijas vadībā radās satraukums: likās, ka kongress varētu pieņemt likumu par komūnistu partijas aizliegumu. Tam sāka gatavoties. Mūsu šefs paskaidroja: „Ja mums jānoiet pagrīdē, tad mums skietami jālikvidējas, bet faktiski jātur mūsu spēki koncentrēti. Mēs klubu saskaldīsim sīkās vienībās, pa seši cilvēki katrā, kas tiksies pa kārtai savos dzīvokļos, it kā lai spēlētu kārtis. Rējulāri grupu vecākie sātiksies savā starpā un tā tālāk. Edij, pieci no mums nāksimo ceturtdienu tavās mājās spēlēs kārtis."

Tā komūnisms nonāca manās mājās. Sieva kas mums gādāja atspirdzinājumus, pirmo reizi dzirdēja mūsu komūnistiskās valodas. Es biedriem paskaidroju, ka sievas reliģisko uzskatu dēļ esmu tai slēpis savu piederību pie partijas. Pārējo biedru sievas pa lielākai daļai arī bija partijā, un tās nolēma „atgriezt" arī Betiju. Tas manī radīja šaubas, bet es vēl nevarēju atklāt sievai patiesību.

Nebiju vēl atguvies, kad komūnistu sievām tiešām jau bija izdevies „atgriezt" Betiju, un viņa sāka teikt runas ielu stūros. Driz kluba vaditājs sāka apciemot manu sievu, kad zināja, ka neesmu mājās. „Kamēr doma, ka brīvā mīlestība ir grēks, nebūs izdzīta no tavām smadzenēm," viņš skaidroja Betijai, „tu nebūsi ista komūniste." To man vakarā atstāstīja viņa pati, vaicādama, vai arī Klāra man to mācījusi. Lietām gūstot šādu virzienu, es vairs neizturēju un atklāju sievai patiesību: „Es neesmu komūnists! Es ienīstu komūnismu! Darbojos par valdības slepenu aģentu dzimtenes labā!"

To vakaru izraudājāmies un jutāmies atviegloti. Sievai kļuva skaidrs viss, kas viņai bija licies nesaprotams, un viņa savukārt atklāja, ka tikai tāpēc nolēmusi skietami kļūt par komūnisti, lai nezaudētu galīgi kontaktu ar mani. Bet tad viņu pamazām sākuši pārliecināt pa nopietnam. Tikai „brīvās mīlestības" un greizsirdības momenti viņai atkal tikuši attaptīes. Mūsu starpā viss nu bija skaidrs. Bet ko darīt tālāk?

Bet tas mums nebija jāizlemj: to mūsu vietā izlēma partija. Kaut kādā ceļā tā bija visu uzzinājusi. Mani kā valdības spiegu izsvieda no kluba un partijas, un ātri par mani apkārtnē izplatījās visnepigākās tenkas. Kaimiņi ar mums vairs nosasveicinājās, pārdevēji veikalā atteicās apkalpot. Kaimiņu bērni ņēvēlējās rotaļāties ar mūsējiem. Bez kādiem paskaidrojumiem es izlidoju nēc kārtas no trim sameklētām darba vietām. Gribi vai nē, mums vajadzēja pārcelties uz citu pilsētu.

(Beigas)

Jaunā Staļina aristokratija

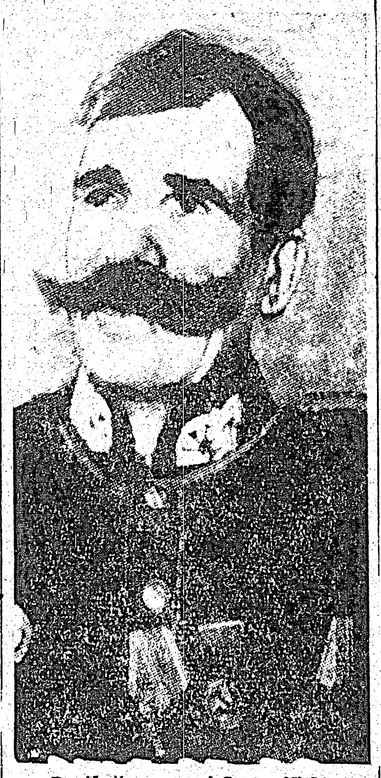

Barišņikovs „visā godībā"

Uniformu, ordeņu un titulu kults „proletāriskā apgabala zemē" neesot mazāks kā Hitlera Vācijā, raksta „Time", un Padomju Savienībā ik uz soļa varot sastapties ar jaunās padomju aristokrātijas pārstāvjiem. Kolchozos var sastapt izcilās govju slaucējas (znatnaja dojarka), bet raktuvēs „nopelniem bagātos ogļračus", kas ir bēdīgās jaunā „sociālā ranga" saraksta. Žurnālā „Ogonjok" publicēts pirmā „nopelniem bagātā ogļrača" Barišņikova portrets, kurā viņš redzams ogļrača formas tērpā ar spožām pogām un jaunieguto medaļu, blakus Ļenina ordenim, kas piešķirts par izciliem sasniegumiem produkcijā, medaļai „par varonīgu darbu lielajā tēvzemes karā" un vēl diviem citiem ordeņiem. T

Dzeltenais nams Furkasoska alejā

Starp Dzeržinska aleju un Mazo Lubjankas ielu, pašā Maskavas sirdī, atrodas jauna dzeltena deviņstāvu kieģeļu ēka ar melna marmora pīlāriem un bruņotiem posteņiem pie ieejas. Pa aleju augšup lejup ar mākslotu vienaldzību pastaigājas privātdrēbēs tērpušies aģenti, uzmanīdami namu, kurā, kā ziņo „Time", atrodas visvarenā EKU (Ekonomičeskoje upravlenije) jeb NKVD saimniecības nodaļa.

Par to, kas īsten notiek dzeltenā nama iekšpusē, varētu pastāstīt vienīgi politbiroja locekļi, bet agrākais sarkanarmijas majors krievu rakstnieks Konstantīns Žikarevs jaunajā Parīzes krievu izdevumā „Narodnaja Pravda" norāda, ka EKU esot iedalīta divās galvenajās nodaļās; viena tieši kontrolējot politiski visu padomju saimniecību, bet otra vadot saimniecisko spiegošanu visā pasaulē. Pirmās nodaļas slepenās policijas tīkls aptvērot visus Padomju Savienības saimniecīskos uzņēmumus, kārtojot visu produkcijas statistiku, kas Padomju Savienībā ir valsts noslēpums, kā arī pārzinot piespiedu darbus. EKU galvenais uzdevums ārzemēs esot dezorganizēt pasaules saimniecību, kurināt šķiru cīņu, radīt rūpniecības krīzes, organizēt streikus, isi sakot, EKU ārzemju nodaļa esot padomju virspavēlniecība karā pret Māršala plānu.

Namā Furkasovska alejā arī satiekot visa informācija par ārvalstu saimniecības un militāro potenciālu un turienes komūnistu partiju darba apstākļiem. No šīs informācijas taisot īsus ziņojumus Kremlim, kur faktus salīdzinot ar citu izlūkošanas organizāciju ziņām, piemēram, ar NKVD ārzemju nodaļas INO (Inostrannij otdel) un „Razvedupras" jeb sarkanarmijas izlūkošanas dalas sniegto informāciju. Uz visu iegūto materiālu pamata tad rodoties Kartēļas direktīvas komūnistu partijām ārzemēs un laiku pa laikam arī visas padomju ārpolitikas grozījumi. T

„Vai kungs nevēlas vēl kaut ko?"

GARMIŠA PARTENKIRCHENA PIRMS GADA UN ŠODIEN. — PĀRNAKŠŅOŠANA VAIRS RŪPES NESAGĀDĀ. — ASV, KANADAS, ŠVEICES, ITALIJAS UN AUSTRIJAS SPORTISTI BRAUC UZ VĀCIJU.

Sniegs un ledus liekas Vācijas skaistākā ziemas sporta centra Garmišas Partenkirchenas īstākā un piedienīgākā rota. Mazā, bet dzīvā pilsētiņa tādēļ pašreiz ir atkal daudzu sportistu un dabas mīļotāju mērķis.

Slēpotājs R. Upe, kas pēdējās ziemās vienmēr traucies no Ga-Pa kalniem, tur sniegu izmēģinājis arī pa šogad. Viņš tāpēc labi prot salīdzināt dzīvi šajā kalnu paradīzē pirms gadu un šodien, kad daudz kas mainījies. R. Upe raksta: „Tikko pienācis Minchenes-Garmišas ātrvilcienu. Garām slīd krāšņi tērpušies bavārieši. To vidū redz arī pa ārzemnīekam. No pēdējā vaguna izkāpj grupa Hunavas slēpotāju. Protams, ka viņu ceļa rādītājs ir mūsu meistars V. Skrastiņš. Tas ļoti priecīgs: arī nelabajam kādreiz izdevībā šaut ar lielgabalu un beidzot pēc lielām pūlēm izdevies izkārtot, ka DP slēpotāji šoziem atkal varēs papriecāties Ga-Pa nogāzēs. Izraudzītā mītne atrodas lietuviešu nometnē un ceļš uz turieni ved cauri visai Garmišai. Par mūsu ledushokejistiem nav ko runāt. Tos pazīst: no Konecku līdz Ansonam. Naudas reforma pilnīgi pārvērtusi Ga-Pa dzīvi. Vakaros mirdz lielas gaismas reklāmas. Veikalu skatlogi pilni visnejaušākajām precēm, kuras vēl pirms gada pircējiem nerādīja pat par „cigaretēm valūtu". Kādā logā redzēju arī Leica fotoaparātu. Par vācu markām šodien var pirkt gandrīz visu. Veikalnieks mīli prasa: „Vai kungs nevēlas vēl kaut ko?"... Tas skan ļoti dīvaini tā cilvēka ausīs, kas te pēdējo reizi bijis pirms gada. Nekādas rūpes vairs nesagādā arī istabas saņemšana vislabākajā viesnīcā. Agrāk kalnu dzelzceļa stacijā dažkārt vajadzēja gaidīt pat 4 stundas. Tagad pietiek ar 10 minūtēm. Stacijā pakalpīgi braucējus uzņem taksometru šoferi. Arī cilvēki ielās vai biļešu bodzelīšā pasaules meistara Hanša Kilāra olimpiskajā stadionā tikko jaunatvērtajā kafenīcā Wintergarten liekas bezrūpīgāki nekā citur Vācijā. Tas tāpēc, ka daudz ir atbraucēju, kas kalnos pavada savas skaistākās dienas — atvaļinājumu. Paši garmišnieki atkal sāpēši saprast, ka tieši šie atbraucēji ir viņu īstie mūžes devēji."

Sporta sarīkojumos skaistākos mirkļus sapādā ļēcēji ar slēpēm. Obersdorfietis Seps Veilers jau šīgada pirmajās lielajās sacīkstēs no olimpiskās tēkstaves sasniedza 87 m tālumu, bet beigās tomēr krita. Tas ir tas pats puisis, kas pērn laboja novērģim Birgeram Rudam kopš 1936. g. olimpiskajam spēlem piederošo lēktuves rekordu no 84 uz 86 m. Pie maksīga apgaismojuma no mazās lēktuves ļoti iemīļoti t. s. nakts lēcieni. Otrs mačnieks, kā ir ledushokejs. Jau pagājusi nedēļa kopš Preussen Krefeld — SC. Riessersee lielās spēles Vācijas meistarībā, kur SC. Riessersee uzvarēja 4—0, bet ļaudis vēl vienmēr runā par šo neaizmirstamo sarīkojumu. Latviešu izlases futbolists Z. Krišjānovs par to raksta: „Arī es no Mitenvaldes aizbraucu uz lielo spēli Ga-Pa. Jau 4 stundas pirms sacīkstes cilvēki spiedās ap kasēm. Darīja to pašu. Šī spiešanās bija vēl lielāka nekā pirms valūtas reformas braucot vācu virsotnes. Pl. 19 stadions pa bijis pilns, kā vēlāk vēl nāca un nāca. Tik pārpildītu arēnu vācieši atceras tikai 1936. g. olimpiskajās spēlēs. Daudziem drukmā spēlēšas grozi. Priecīgi tie, kam noraustas vienīgi pogas un ne pulksteņi. Tikai patiesoties savām, ļoti lielām augumam kaut ko redzēju, kam arī 3 stundas vajadzēja stāvēt uz pirkstgaliem, lai varētu iedomāties, cik sausmīga ir izkliedēšanās no šīs cilvēku masas! Pati spēle izvērtās ļoti, ļoti saistoša. Mūsu Ēriks Koneckis ar 4. numuru uz muguras visu laiku spēlēja aizsarga posteni. Divas reizes viņš savu vienību paglāba šķietami pa pilnīgi bezcerīgi situācija, atvairot ripu no vārtiem, kad vārtsargs vairs nebija savā vietā. Koneckis nopelnīja arī izrādīties viens no fotografu iemīļotākajiem vīriem. Publikai nepalika nepamanīts, ka šis latvietis bija labākais visu daudzumā. SC. Riessersee vienīgos vārtus 35 sek. pirms spēles beigām ieguva ar pašaiu metienu. Tā to pat nemaz nepamanīja. Sacīkste un atmosfēra stadionā — tas bija kaut kas nevīžots. Smaigajā saulessvidā savamoda R. Vēdi. Tā ko pēc zaudētas spēles teica Koneckis. Viņš cer, ka meistarsacīkšu 2. posma pēc 4 nedēļām Krefelda varēs revanšēties un tad jau dēs SC. Riessersee, bet uzvarēs Preussen vienība."

Lielākais notikums Ga-Pa būs starptautiskās ziemas sporta nedēļas no 3.—20. februārim. Ciemos brauks ASV, Kanādas, Itālijas, Šveices un Austrijas sportisti. Tad dzīve pulsēs visstraujāk, pēc kam pār Ga-Pa nāks pavasaris, un slēpošanas ceļos uzplauks krāšņie kalnu ziedi. S. Lv.

Francijas futbola kausa izcīņā, kas risinās paralēli meistarsacīkstēm, „lielajiem" nekāpj viegli. Racing Club Paris (ar K. Arenu) arī pagurināmā nespēju uzvarēt Orleānu vienību. Spēle beidzās 3—3 neizšķirti un to atkārtos. Strassbourg (ar J. Bebri) pat zaudēja pret Douai 1—3! Lille pieveica Lens (ar H. Gaili) 3—1 un Nizza pārspēja A. Vanagu vienību Nancy 2—1.

1948. g. labākie sportisti pasaulē angļu populārā sporta žurnālista Dž. V. Meisla vērtējumā ir: 1. vieglatlēts Makkenlejs (ASV), 2. vieglatl. Dilards (ASV), 3. vieglatl. Blankere-Koena (Holl.), 4. peld. Verders (ASV), 5. peld. Furuhasi (Jap.), 6. svara cēlājs Deviss (ASV).

Parīzes sporta laikraksts „L'Equipe" par Francijas 1948. g. labāko sportistu atzinis bokseri Serdanu, 2. paukotāju Buhardu, 3. vieglatl. Hansens un slēpotāju Orlihēru.

Amerikāņu sporta žurnālisti noverteējuši holandiešu vieglatleti F. Blankeri-Koenu par pēdējā gadu labāko sportisti pasaulē.

Garmišu Partenkirchena ziemas rotā

†

Ar skumjām paziņojam, ka š. g. 2. janvārī šķīras no mums mums sirdsmīļotais vīrs, mīļais papiņš, brālītis, labais onkulis un svainis

JĀNIS VALDMANIS

dzimis 4. 12. 1889. g. Rīgā, kremātizēts š. g. 7. janvārī Zalcburgā.

Dusi, dusi papiņ klusi
Tu pie mums atvienu būsi.
Tevas mīlas spēks mūs vadīs,
Tas mums dzīvē ceļu rādīs,
Tas mums dvēseles mieru dos.

Dzīlās sērās sieva, meitiņa, brālis un piederīgie.

†

Š. g. 4. janvārī Falingbosteles transitnometnē traģiskā nāvē mums bij. latv. vienību karavīrs

AUGUSTS ZĀBAKS

dzimis 21. 8. 1917. g. Bauskā, aizbēdzis 8. 1. 1940. g. Falingbosteles transitnometnes kapsētā.

Falingbosteles transitnometnes latviešu komiteja.

SLUDINĀJUMI

†

Dzīlās sērās paziņojam, ka no mums 1948. g. 29. decembrī šķīrās mūsu mīļā mamiņa

RASMA ANITA BLŪZMANE

dzim. 1946. g. 12. jūlijā, kremātizēta 1949. g. 3. janv. Frankfurtē.

Tur, kur mājo debess klusa,
Tur, kur dvēselēm ir dusa,
Tur mēs tikai tiksimies. —

Par viņu sēro tēvs, māte, brālis un piederīgie.

IZSAKĀM SIRSNĪGU PATEICĪBU

māc. A. Čepa, A. Lorencai kungiem un pārējiem. Bucherēna nodarbinātiem latviešiem, kā piedalījās mūsu mīļās meitenes

RASMAS ANITAS BLŪZMANES

apbedīšanā. Vecāki.

„LATVIJAS" ABONEMENTS.

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā DM 3.— mēnesī + DM 1,30 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,70 par vienslejīgas nonpareilles iespiedrindas aizņemto telpu. Darba meklēšanas sludinājumi par puscenu.

Abonementu pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannolatz 7.

Latvija iznāk trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

NO SAVIEM KRĀJUMIEM PIEDĀVĀJAM:

	DM
L. V. Gētes GREZNO JUBILEJAS KALENDĀRU 1749.—1949.	7,50
Romānus, stāstus un noveles:	
Joice Cary, A HOUSE OF CHILDREN	3,—
G. Keller, PANKRAZ DER SCHMOLLER	2,40
Maupassant, FRÄULEIN PERLE	4,50
Ad. Stifter, DER HAGESTOLZ	2,40
A. Tavaščerna, KARTE ZEITEN	6,50
P. Merimee, DAS VENUSBILD	3,60
Ad. Stifter, ABDIAS	2,40
Alf. Daudet, DRIFFE AUS MEINER MÜHLE	3,60
Alf. Daudet, DIE ABENTEUER DES HERRN TATARIN	4,—
Alex. Puschkin, PIQUE DAME	4,50
Nik. Lesskow, DER UNGETAUFTE POPE	3,60
P. A. de Alarcon, DER DREISPITZ	4,20
H. Sohre, GUSTEL BERAUER — Die Regentschaft eines Skikönigs	4,95
Arodu un zinātniskas grāmatas:	
M. Partanim, BAUSTATIK FÜR DIE PRAXIS	19,—
O. V. Gail, PHYSIK DER WELTRAUMFAHRT	6,50
Lindner, KLEINE BAUKUNDE	9,80
O. W. Gail, DER GRIFF NACH DEM ATOM	4,50
Drever, FESTIGKEITSLEHRE UND ELASTIZITÄTSLEHRE	11,60
Ganger, EINFÜHRUNG IN DIE ALLGEMEINE ELEKTROTECHNIK	16,—
Frick-Knoll, BAUKONSTRUKZIONSLEHRE, 1. dala: HOLZBAU	7,80
Frick-Knoll, BAUKONSTRUKZIONSLEHRE, 2. dala: STEINBAU	5,20

Grāmatas izsūta pret iepriekšēju samaksu vai pēcmaksu, abos gadījumos pierēķinot pasta izdevumus.

L. RUMAKA grāmatnīca,
(13a) Nürnberg 2., Lager „VALKA"

JURIS ROZENŠTEINS

no Aizputes lūdz atsaukties radus, draugus un paziņamus. Adrese: (20b) Marienthal üb. Hamburg 104 DP ACS. (17)

FOTO APARĀTUS, filmas (arī Minox), objektīvus, blicēs, piedāvā foto V. ZANTS, (14) Tübingen, Friedrichstr. 13. (24)

GARAJOS ZIEMAS VAKAROS LASAIT LABU GRĀMATU!

Andr. Ozoliņa grāmatnīcā,
(24b) Itzehoe, Kaiserstr. 13.
Lettenlager,
var pasūtināt:

	DM
Mālkalna Ķīmija Dimanz ar meg.	5,—
Fr. Zālīša Vispār. vēsture, 2. d.	5,—
Brēmaņa Sichere Schritte I—IV à	2,—
Dabas mācība tautsk. 5. kl.	3,—
Tēvu valoda, lasāmgrām. 3 kl. apm.	4,—
Miesnieka Līdzu gala sošis	0,40
Jaunsudrabiņa Mazie pilsētnieki	1,70
Jaunsudrabiņa Piemini Latviju!	0,70
Veseļa Tīrumu ļaudis, romāns	5,—
Akurātera Virsaišu galva, stāsti	2,—
Klidzēja Cilvēki uz tilta, stāsti	4,—
Kadiļa Rakstnicki un grāmatas	3,—
G. Salnā Taifuns (Tālie austrumi)	2,50
Kn. Lesiņa Lietas, kas kārtojas pašas	5,50
A. Grīna Dvēseļu putenis I un III à	4,—
Niedras Līdumu dūmos I, romāns	4,50
Raiņa Uguns un nakts, luksa izd.	15,—
Br. Kaudzīšu Mērnieku laiki, broš.	10,—
I. Grebzdes Purvu zāle, novēles	2,—
I. Grebzdes Ieva, stāsts	2,—
Mēnešrakstu „Laiks" 28.—31. nr. à	2,—
„Laiks" — bērniem" 2.—5. nr. à	2,—
Prof. Smita Latv. pasakas I—III à	1,90
„Brīnumstabulīte", bilžu grāmata	4,—
Voldemārs The Baltic States	1,50
Nebrāšas — tici vien!	1,50
Mēnešrakstu „Latvju zeltene" (rokd.)	2,50
Ed. Puegle Latvju rukšu ābece	5,—

Ir arī daudzas citas grāmatas!

Dažādi kalendāri! (4)

VĀCISKI-LATVISKI-ANGLISKĀ VĀRDNĪCA

maksā brošējumā DM 2,50, iesējumā DM 3,50. Pieprasīt nometņu grāmatu galdos, grāmatīcās un J. Lūša apgādā: (13b) Kempten, Reichshstr. 20. (15)

DIVI VIENTUĻI LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ, vēlas radīt dzīves draugus starp tautiešiem, kas ar spraidu un mīļu būšu mierā dzīves rokā preti nežēlīgai dzīvei. Pašreiz 22 g. v. Frīdim un 30 g. v. Jāzepam, Schweden, Box 8150, Borlänge, Vēlības gimenēm. (16)

Mūsu lielākā bagātība trimdā ir mūsu grāmata!

To jums piedāvā

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
(13a) Nürnberg 2.,
A/C Valka (25)